

onze vogels

19e jaergang no. 10, oktober 1978
maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

copy

Vogel

BONDSBESTUUR

Voorzitter: A. van Liempd, Rubensstraat 17, 4812 AK Breda, telefoon (076) 13 61 37.

Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71, 3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 6160

Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, 4621 AT Bergen op Zoom.

2e Voorzitter: W. J. Mulder, Verwerstraat 39, 7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.

Commissaris: J. J. Krol, Trompstraat 16, 7942 AE Meppel, telefoon (05220) 5 38 84.

DISTRICTSVOORZITTERS

District Groningen: R. P. Smith, Zuiderveen 36a, 9673 EL Winschoten, telefoon (05970) 1 35 83.

District Friesland: J. Forsten, Zuiderkade 8, 8801 MJ Franeker, telefoon (05170) 29 68.

District Drente: J. H. Heijnen, W. Grolstraat 126, 7885 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.

District Overijssel: A. M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41, 7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 30 06.

District Gelderland: D. J. Prinsen, Berkenlaan 132, 7064 HT Silvolde, telefoon (08350) 53 14.

District Utrecht: C. van Lunteren, Vlasoord 13, 3991 XC Houten, telefoon (03403) 26 08.

District Noord-Holland: A. J. F. Lammerse, Oude Kruisweg 104, 2142 EE Vijfhuizen, telefoon (023) 28 59 06.

District Zuid-Holland: G. C. Goedschalk, Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag, telefoon (070) 68 16 70.

District Zeeland: J. van der Walle, Churchilweg 4, 4561 WN Hulst, telefoon (01140) 38 16.

District Noord Brabant: J. C. Vos, Braillestraat 2, 5361 AK Grave, telefoon (08860) 29 78.

District Limburg: H. J. Nooijen, Reigerstraat 29, 5932 VX Tegelen, telefoon (077) 3 34 58.

CONTACTPERSONEN TECHNISCHE COMMISSIES

D. J. van der Moien, Esschingstraat 80, 7721 XD Dalfsen, telefoon (05293) 12 57, voor tropen, grasparkieten etc.

H. J. Veerkamp, Royaardsplein 12, 3123 AN Schiedam, telefoon (010) 71 48 39, voor kleur- en postuurkanaries.

H. Warmerdam, v. d. Duin van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom, telefoon (02520) 1 75 57, voor zangkanaries.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Aletta Jacobsstraat 4, postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom, gironummer 1148324, telefoon (01640) 3 50 07.

Geopend: 08.00 - 17.00 uur. 's Zaterdags gesloten.

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling.

Binnenland f 25,— per jaar, bij vooruitbetaling op onze giro 1148324. Buitenland f 35,— per jaar, per luchtpost extra tarief volgens PTT-kosten.

België: 380 Bfr per jaar, bij vooruitbetaling op rekening nr. 000-0156074-01 bij het bestuur der postcheks te Brussel 1.

Opgave abonnement bij het Bondsbureau, Bergen op Zoom.

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wen zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling.

ADRESSEN SPECIAALCLUBS N.B.v.V.

Nederlandse Zebravinkenclub

Secretaris: P. Kool, telefoon: 05280-6 80 28, Röntgenhof 33, 7909 AM Hoogeveen.

Penningmeester: A. A. Straver, Emmalaan 9, 2405 C Alphen a. d. Rijn, Postgiro 3541696 t.n.v. penningm. N. Alphen a. d. Rijn.

Contributie f 20,— per jaar. Entree f 5,—.

Speciaalclub Vorm- en Postuurkanaries

Secretaris: W. de Vries, Vleugel 3, 3173 RE Hoogvliet, telefoon (010) 38 27 43.

Penningmeester: P. Bos, Wilhelminalaan 11, 3842 H Harderwijk, telefoon (03410) 1 62 73.

Giro t.n.v. de postuurkanarieclub no. 1667906.

Contributie f 20,— per jaar. Entree f 5,—.

Speciaalclub Eur. vogels en hun hybriden

Secretaris: W. F. van Wel, Lierenhout 15, 5283 AW Bc tel, telefoon 01416-58 89.

Penningmeester: G. F. Jansen, Fresiastraat 15, 3742 * Baarn, telefoon 02154-1 83 34.

Giro: 3158484 t.n.v. Spec. cl. Eur. Vogels. Contributie f 17,50 per jaar.

Speciaalclub van insecten- en vruchtenetende vogels

Secretaris: H. Kehl, Plein 1953, nr. 144, 3086 EK Rotterdam, telefoon (010) 80 28 54.

Penningmeester: E. Zehenpenning, Acacialaan 3741 WC Baarn, telefoon 02154-1 20 07, giro 26258 t.n.v. penn. speciaalclub. Contributie f 25,— per jaar. Entree f 5,—.

Japane Meeuwenclub

Secretaris: A. Kok, Pals 23, 6931 DJ Westervoort, telefoon 08303-23 58.

Penningmeester: W. A. M. Berns, Kerkallee 91, 6882 * Velp, Gld., telefoon (085) 61 96 28. Rek. nr. 30 39 88 Rabobank, Velp, t.n.v. penn. J.M.C. Contributie f 15 per jaar, entree f 5,—.

Parkieten Speciaalclub van Gras en Grote Parkieten

Secretaris: W. Sijsma, Grindweg 29a, 8471 EG Wolveca, telefoon 05610-53 27. Penningmeester: F. Leuniss, Jupiterstraat 22, 6421 RW Treebeek, telefoon 04 21 94 31. Contributie f 20,— per jaar. Entree f 2,50. St ten op postgiro nr. 3587100 t.n.v. Parkieten Speciaalclub Karel Doormanstraat 42, Waubach (L).

Inlichtingen, opgave nieuwe leden en betaling contributie uitsluitend aan bovenstaande adressen.

Vogels

TITEL VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 48.000)

REDACTIE

E. van Berkel
ir. Walraven

redactieadres: Postbus 74 - 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeeltes daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties — ook die van leden en abonnees — met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.B.v.V. voor zijn annonces, voor afdelingen, leden en abonnees „Onze Vogels”, van zuiver particuliere aard zie onder „Raag en Aanbod”.

ADVERTENTIES OVER?

EUROPESE KANARIES aan: W. C. Oonk, Bergweg 37, 42 EP Lochem.

WILDE VOGELS aan: H. Warmerdam, v. d. Duin van Sasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.

WILDE VOGELS aan: E. de Koning, Vrouwenweg 16, 2322 LK Midden.

WILDE VOGELS aan: H. W. J. v. d. Linden, Averbodestraat 72, 5921 ES Blerick.

WILDE VOGELS, JAPANESE MEEUWEN EN TROPEN-
VOGELS aan: G. W. v. d. Meijden, Kempenland-
straat 27, 5283 CK Boxtel.

WILDE VOGELS, EUROPESE VOGELS (WILDZANG)
WILDE VOGELS aan: D. A. Duivis, St. Joseph-
straat 46, 4847 SG Teteringen.

WILDE VOGELS aan: H. Kehl, Plein 1953 nr. 144,
86 EK Rotterdam.

stempel voor antwoord bijsluiten.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op
20 november 1978

IN DIT NUMMER

	pag.
De rode ibis	420
Kweekervaring met reichenows bergastrilde	421
Banane vliegen	423
Lawaai; muziek en kweekervaringen	425
Grasparkieten allerlei	425
De kweekadministratie	429
Vogels en mensen	431
Papegaaien uit het geslacht Pionus	432
Van Groen tot albino. De klassieke kleuren	
De vetstof-kanaries	435
Vogelkinderen en hun ouders (boomklevers en kauwen)	436
De volière van de maand	438
Ervaringen met afrikaanse soorten groene druppelastrilde	440
Zilverfazanten	443
Over bloemen en planten/onkruiden/ Practische wenken	444/445
Ervaringskrabbels	447
Uw vraag Ons antwoord	448
Exotische vogels als huisdieren? Ja of nee?	450
Korte berichten	

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
Fauna Kaatsheuvel	422
Geza Sept/ Van t' Hart/ Hellingman/EB elvoer	
Hobby-boekhandel/Blankestijn	428
Edition Leipzig	430
Bogena	434
Theiling	439
Treu-Lite	442
Sluis	446
Cédé	447
Jan Swart/Oosterbeek/Van Gelder	453
NBvV-boeken Service	454/455
Vraag en aanbod	456/457
Orni Mondo	458
Faunavit	459
Fauna metaal	460
Beaphar	460
Tovo	461
Veraka/R. v. d. Veen/Van Gils/Edelchemie/ Tek zaden/'t Kraaiennest/Animal/Adgefo	463
Wittemolen/Allesterin	464

Foto omslag en pagina 420: Rode Ibissen,
Horst Müller/Walsrode

Ontwerp en druk: Steens b.v., boekdruk/offset
Postbus 59 - Schiedam - Telefoon (010) 73 00 88

de rode ibis

door Meindert de Jong

„De levendige schoonheid van rode ibis is een verrijking voor ied land waar hij voorkomt. Zijn blijve de bescherming is een verrijki voor hen die hem beschermen.“

P. All

De prachtige, circa 55 cm lan rode ibis met zijn scharlaken vere kleed heeft als woonoord de ku gebieden van noordelijk en noo oostelijk Zuid-Amerika.

In vroeger jaren werd deze fra vogel genadeloos vervolgd, niet leen om zijn fraaie veren maar vens omdat zijn vlees buitengewo smakelijk is. Sedert 1953 geniet echter bescherming. Zo is er op t eiland Trinidad een reservaat vc hem, de „Caroni Sanctuary“ wa een paar duizend vogels nestele Als deze fantastisch fraaie vog rusten in de mangrove is het net de bomen met grote bloedspatt zijn bedekt. Toch zijn de vogels n helemaal rood: de uiteinden van vier eerste grote slagpennen z namelijk zwart. De kale huid ro het „gezicht“ is matter rood dan rest van het verenpakje en de lan poten zijn roze. De 16 cm lan snavel is naar beneden gebog op dezelfde manier als bij or wulp.

Kolonievogels

Rode ibissen houden van gezell heid en nestelen dan ook altijd kolonies. De nesten, vrij pla bouwsels van takken en twijg worden gemaakt in de mangre maar ook wel in struikgewas. O het algemeen worden slechts tw of drie eieren gelegd, die door b

ouders beurtelings 21 tot 23 gen worden bebroed. De jongen worden door beide partners uit een sine keelzak gevoed. Ze groeien j snel en kunnen na ongeveer ie weken het nest verlaten. De ngen zijn in het begin dofbruin of ijsbruin met lichtere onderdelen. worden hoe langer hoe vlekke- er met witachtige en blauwig roze rtijen, maar na twee jaar zijn ze slachtsrijp en uitgekleurd en kun- n ze pronken met een scharlaken- od pak, zoals ook vader en moe- r dragen.

Piranha's

Terwijl de jonge vogels nog in het nest zijn, gebeuren er nogal eens ongelukjes. Het komt wel eens voor, dat een jonge ibis uit het nest tui- melt. Bevindt de wieg zich boven een rivier, waarin vraatzuchtige pi- ranha's (roofvissen) rondzwemmen, dan zijn ze niet voor de haaien maar wél voor de piranha's, die de vogels in minder dan geen tijd ver- scheuren en verslinden. Een andere bedreiging voor de jongen vormen de zwarte gieren, die elk onbewaakt nest beroven van jongen of eieren.

Veelal is dan ook altijd een oude vogel in de buurt om het eigendom te beschermen.

Manoeuvres

Het is een onvergetelijk schouw- spel een zwerm rode ibissen geza- menlijk te zien manoeuvreren boven de riviermondingen of de kruinen van de woudreuzen. Alle bewegin- gen worden als op commando uit- gevoerd en je zou ze kunnen ver- gelijken met een „spreeuwenwolk“ die vlieg oefeningen houdt boven on- ze landouwen.

ar aanleiding van uw artikel over Reichenows Bergastrilde in „On- Vogels“ van jl. april, kan ik u edelen dat ik twee paartjes van ze vogels bezit. Via een mij be- nde kweker en vogelhandelaar uit t midden van het land, kwam ik in t bezit van deze vogels. Dat was het najaar van 1977.

it acclimatiseren van deze vogels rerde geen problemen op. Begin vember 1977 plaatste ik de vogels arsgewijs in een rulme broedkool een temperatuur van $\pm 20^{\circ}$ C. ongeveer 14 dagen plaatste ik iedere kooi twee nestkastjes, een sloten met een rond gat en een lf open. Toen bleek ook hoe zuwsgierig deze vogels waren, int het duurde maar even of ze open in het nestkastje met het nde gat.

t enige dagen gaf ik de vogels tmateriaal in de vorm van ko- svezels en zacht (gedroogd) gras, ar aanstalten tot nestelen maak- r ze niet.

en ik dit een paar weken had ngezien, leek het me beter toe r vogels een tijdje uit elkaar te len. Ik scheidde de mannen van r poppen en deed ze in ruimere rchten.

in van de paartjes voorzag ik van n plastic kleurring, zodat ik later zelfde paartjes weer bij elkaar n zetten. Bijna waren deze ringen r vogels fataal geworden. Wat eek nl., de vogels begonnen hevig n de ringen te pikken. Eerst vond dit normaal omdat ze geen ringen wend waren. Toen ik echter een k uur later in het hok terug kwam g ik de geringde pop met een spreide poot zitten, alsof ze hier- e ergens in vast had gezeten.

kweekervaringen met reichenows bergastrilde

Tekst: H. Bakker
Foto: H. Blelefeld

Dit was niet het geval, de oorzaak was het ringetje, ze pikte er nog steeds aan. Ik heb het ringetje toen maar onmiddellijk verwijderd en de pop een paar dagen apart gezet in een kooi. Na \pm een week was het pootje weer hersteld.

De man daarentegen was er erger aan toe, deze had intussen twee van de drie voorste teentjes half afgevreten, alleen de middelste teen was nog onbeschadigd. Ook deze vogel heb ik direct uitgevangen en de ring afgehaald. De bebloede teentjes heb ik daarna met jodium behaldef. Hopende dat dit later geen gevolgen meer zou hebben met het bevruchten van de eieren. Daarom is het wel van belang, dat, wanneer men onbekende vogels zo uit de vrije natuur van ringen voor- ziet, men goed oplet of ze deze accepteren. Nooit eerder is mij zo- iets met andere vogels overkomen. Dus opletten is een vereiste. In april plaatste ik de vogels in een nachthok aangesloten op een voli- ère, met een temperatuur van $\pm 15^{\circ}$ C. Na enige dagen liet ik de vogels met goed weer een paar uur in de volière vliegen. Toen de vo- gels hieraan gewend waren liet ik de klep van het nachthok ook 's nachts open.

De volière heeft een grootte van $\pm 4 \times 1\frac{1}{2} \times 2\frac{1}{2}$ m en is beplant met coniferen, brem en bruidsluiers. Op verschillende plaatsen heb ik nest- kastje geplaatst, ook in en tussen de coniferen. De astrilden kregen gezelschap van paartjes blauw- fazantjes, purpergranaatastrilden, jacarinivinken en karmozijnstrilden. Begin mei zag ik een van de man- nen een strootje van de grond pik-

ken en hiermee naar een zitstok boven in de kooi vliegen, daarbij een hoog fluitend en vibrerend geluid makend. Direct daarna volgde een van de poppen. Het mannetje begon daarop met het strootje in de snavel voor het popje te dansen, waarna de paring volgde.

Toen ook bleek dat de mannetjes van partner hadden verwisseld. De paartjes die ik samengesteld had waren niet bij elkaar gebleven, maar hadden ieder hun eigen partner gezocht. Hieruit blijkt waarschijnlijk ook weer dat het samenstellen of kopen van paartjes van minder bekende vogels geen resultaat oplevert, omdat de vogels niet samen passen. Een natuurlijke en vrije partnerkeuze is het meest gewenst en vandaar ook, als de kans er is, méér dan 1 paartje aanschaffen.

Na enige tijd merkte ik dat van het paartje steeds één van de vogels niet in de voliëre vloog.

Bij nadere controle ontdekte ik dat in een van de half open nestkastjes in een conifeer, een kogelrond nestje was gebouwd, waarin vier witte eitjes lagen. De eieren bleken van de bergastrilden te zijn. Toen ik na

zes dagen het nest nog eens controleerde, bleken alle vier eieren bevrucht te zijn. De vogels trokken zich van de nestcontrole niets aan. Zo gauw ik de voliëre had verlaten vloog een van de vogels dadelijk weer naar het nest en broedde rustig verder.

Na \pm 14 dagen kwamen de eerste twee eitjes uit en een dag later de andere twee. De jongen hadden evenals de jongen van goulds en papagaaiamadines, lichtgevende puntjes op hun bekje, alleen waren deze zwart-wit van kleur.

De ouders voerden de jongen voorbeeldig. Als voer verstrekte ik eivoer, universeelvoer, meelwormen, vliegmaden, en veel onrijpe onkruidzaden. Verder kregen ze hun gewone dagelijkse portie tropisch zaad en trosgierst.

Na een dag of tien ringde ik de vogels en na \pm drie weken vlogen de jongen uit. De jongen hebben een bruingroen verenpakje met in de vleugels iets rood. Geslachtsverschillen zijn nog niet te zien, daar de jongen evenals de poppen vaalgele ringen om de ogen hebben. De mannen hebben als ze volwassen

zijn rode oogringen. De jongen werden nog ongeveer 14 dagen door ouders gevoerd maar pikten intussen al volop hun graantje mee. heb de jongen overgeplaatst in een andere vlucht. De ouders zijn intussen weer volop aan het broeden en zitten op vijf bevruchte eieren.

Zo schuw als in uw artikel omschreven zijn de vogels echt niet, wa het nest waarin ze thans broeden hebben ze gebouwd in een kanari nestkastje welke zich op een zijt van een brem bevindt op nog ge 20 cm afstand van het gaas.

Dagelijks lopen de kinderen langs en spelen twee honden acht het huis. De vogels trekken zich van dit alles niets aan en broed rustig door. Het mannetje is zelfs tam, dat wanneer ik een meelworm door het gaas steek hij deze mijn hand komt pikken.

Hopende hiermede vele vogelliehebbers een plezier te hebben te doen en bewezen te hebben, met minder bekende vogels broedresultaten zijn te behalen, wanneer maar de juiste paartjes bijkaar heeft.

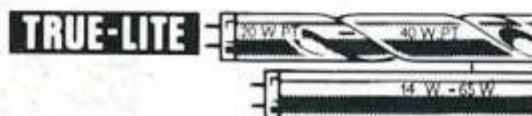
augustus 1978.

FAUNA HEEFT WEER IETS NIEUWS!!!

Vanaf eind oktober verkrijgbaar:

TRUE-LITE,

de enige buislamp met het volledige zonnenspectrum inclusief het heilzame ultraviolet.

Automatische lichtdimmer die rechtstreeks op het stopcontact aangesloten kan worden.

Automatische lichtdimmer die via uw tijd klok aangesloten moet worden.

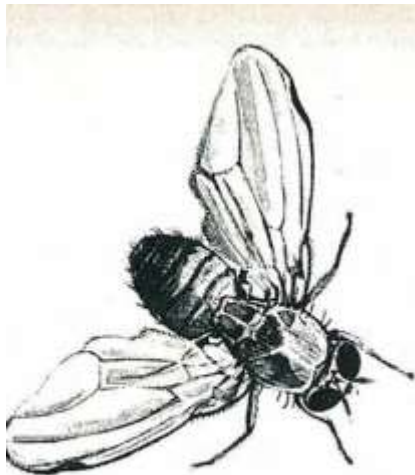
Geschikt voor gloeilampen en eventueel ook voor t.l. buizen.

Fauna

Fauna HET adres voor al uw kwekersbenodigdheden

metaalwaren b.v.

Hoofdstraat 138 a - 5171 DH Kaatsheuvel
Telefoon 04167-41 14

bananevliegen

De bananevlieg (*Drosophila melanogaster*), is een klein vliegje, van ongeveer twee tot drie millimeter lang dat behoort tot de orde van de tweevleugeligen. Deze is zeker de kleinste soort van insecten die we in grote hoeveelheden kunnen kweken. De mannetjes hebben een veel donkere en donkerder onderbuik in de vrouwtjes. Deze laatste zijn veel lomper en leggen elk twee tot driehonderd eitjes. Te meer de groenvermenigvuldigingscyclus, is het absoluut niet uitgesloten dat ze dit aantal tot dertig maal per jaar herhalen.

De fruitvliegen worden aangetrokken door de zoetheid in het fruit, maar ook door rottende bladeren: de larven voeden zich met de gist die ontstaat door rotting en kan zich natuurlijk tevreden stellen met de mogelijkheid tot het eten van deze kleine vliegjes in onze vogels door enkele stukjes overrijp fruit in de kooi te leggen. Maar dat ziet toch maar vies uit en kan eveneens het rijpe fruit verbruizen, de bananeschillen in een inmaakglas doen, al gistend, gesloten met een stukje gaas. Het is normaal gewend, zullen de vogels en de vliegjes komen happen die boven het glas rondwarrelen. Maar... men kan verder gaan en het glas meer intensiever kweektoestellen in een zogenaamde „rustieke” omgeving.

De toebehoren zijn inmaakglazen in ongeveer een liter. Deze moeten afgedekt worden met een fijn gaas teneinde er een goede verlichting op na te houden en om andere parasieten te vermijden.

Rustiek milieu: men neemt een appel en overrijpe banaan en mengt deze met een beschuit en een koffielepel beschimmelde koffie tot men een droge brij krijgt, klaar. Men kan ook een pasta maken van gekookte havermout, aardappelen en wijn, ofwel met aardappelen en bulkziek fruit. Men doet ongeveer twee tot drie centimeter op de bodem van ieder inmaakglas.

Men dient enkele vliegen te vangen, ze in een van die inmaakglazen te stoppen die men vlug afsluit met een stukje nylonkous vastgemaakt met een elastiekje.

De bananevlieg, is ongetwijfeld een van de meest bestudeerde in deze wereld. Inderdaad, de gigantische chromosomen van hun speekselklieren zijn gemakkelijk microscopisch te observeren. Hetgeen de biologen toelaat de genetische wetten te bestuderen, met de ondervindingen over erfelijkheid en de evolutie die we bijvoorbeeld toepassen bij de selectie van de zebrevinken, de grasparkieten etc. Talrijke mutaties (± 400) betreffende alle delen van hun lichaam, hetzij in vorm, hetzij in kleur, zijn ontdekt, vertrekkende van de wildvorm.

De vleugels kunnen ingekort worden, verdwijnen of zijn zelfs niet meer aanwezig bij de geboorte. Men verstaat alras de interesse van hun kweek, hoofdzakelijk voor onze kooivogels of in kleine volièren. Spijtig genoeg verschijnen er terug normale bananevliegen na vele generaties, zoals bij onze zebrevinken, maar de verscheidenheid is minder dan bij de wildvorm waar de noodzakelijkheid geldt ze te kruisen met

de eerste generatie en alzo de vleugelinsecten uit te schakelen.

Ondertussen moeten we nog één punt benadrukken. Kan aanwezige schimmelvorming in het milieu waar de bananevliegen zich bevinden, noodlottig zijn voor de vogels? Bij wijze van oplossing...

Bij gelijk welke andere kweek van een of ander insect houdt u zich aan deze uitspraak: „Plaats niet alle eieren in een zelfde mand”. Leg meer dan één kweek aan. Zo heeft men een grotere controle met een meerdere opbrengst.

Vast en zeker bestaan er in de natuur nog vele andere insecten die op deze manier te kweken zijn in grote hoeveelheden. Dit zou ons helpen om het menu van onze beschermelingen goed te houden en zelfs te verbeteren. Indien iemand suggesties heeft, zijn ze altijd welkom.

J. F. Cathala
Vrij vertaald door Eric Cras

lawaai, muziek en kweekervaringen

Lawaai, Muziek en Kweekervaringen
Graag zou ik, ondanks dat ik geen schrijvershand heb, mijn ervaringen eens op papier willen zetten. Ik ben maar een eenvoudige kweker van Kakariki's en Rosella's, heb in

totaal 3 vluchten, met naast elke vlucht een kleinere voor eventuele jonge vogels. In het seizoen 1977 verloor ik op een paar Rosella's na mijn vogels door een ziekte. Van mijn ouders kreeg ik een paar Kakariki's kado, en zo ben ik het seizoen 1978 weer ingegaan.

Daar ik 3 kinderen heb, en dus veel geloop en uren bij huis, kreeg ik van ervaren kwekers te horen, dat ze het maar rustig aan moesten doen, daar ik anders dit jaar ook geen broedresultaten zou krijgen.

Er is zelfs een geval bekend, dat een ervaren kweker de politie belde, omdat hij zogenaamd lawaai-overlast had, en zijn vogels niet konden broeden (hij heeft desondanks toch zeer goede kweekresultaten geboekt).

Nou, ik kan u verzekeren, dat enig

lawaai en muziek geen kwaad kan doen.

Mijn zoon heeft achteraan mijn volière een kleine discotheek, en natuurlijk komt daar wat geluid uit. Ook komt er veel bezoek bij her dus ook veel geloop voor de volières langs. Ondanks dat alles, heb ik reeds 2 Kakariki's en 5 Rosella's c-stok. Ik kan er dit jaar een paar Penanten bij kopen, en ik zie ondanks wat lawaai en muziek me een gerust hart het broedseizoen 1979 tegemoet.

Hopende dat dit stukje enige onrustigheid wegneemt bij die kweker die bij wijze van spreken de hele dag op pantoffels bij en in hun volière lopen.

**P. H. Stel,
Winschoten.**

grasparkieten allerlei

door
H. W. J. v. d. Linden

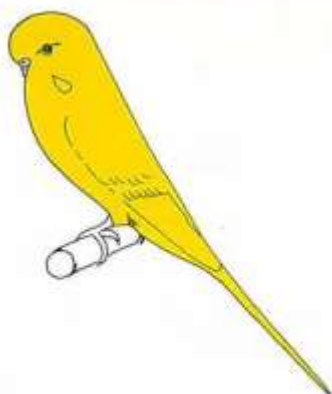

De Ino

Onder het begrip ino verstaan we de kleurslagen albino en lutino.

Het verschil tussen de albino en lutino zit in het wel of niet aanwezig zijn van geel carotenoïde in de cortex, hetgeen geheel los staat van de ino mutatie. Zoals u weet is de ino-factor verantwoordelijk voor de opvallende melaninegroepering in de kern van de groene en blauwe parkiet en voor het wel of niet aanwezig zijn van geel carotenoïde in de buitenste rand van de bevedering. De ino-factor nu, tast de melaninegroepering in de kern aan waarbij theoretisch al het zwart melanine uit de kern van de baard verdrongen wordt. Niet aangetast echter wordt het gele carotenoïde in de baarden en de haakjes.

Ook de vleeskleurige poten, de rode ogen en bij de mannen de hoornkleurige neusdop wordt veroorzaakt door het ontbreken van melanine in deze lichaamsdelen. Door het ontbreken van melanine wordt het volledige spectrum, dus het volledige daglicht teruggekaatst. Het daglicht immers, dat op de baard valt pas

eert de cortex en wordt in de bewolkte zone ontbonden. De blauwe lichtstralen worden verstrooid en treden via de cortex weer naar buiten. De overige lichtstralingen van het binnenvallende daglicht worden, doordat ze een andere golflengte hebben niet door de bewolkte zone invloed en vallen op de kerncellen. Daar de melaninekorrels bij de mutant ontbreken worden deze lichtstralen volledig teruggekaatst. Samen met de via de bewolkte zone uittreedende blauwe lichtstralen wordt weer het volledige spectrum gevormd, dat via de cortex ons oog bereikt. In de praktijk blijkt echter dat de verdringingsfactor lang niet altijd totaal is, hetgeen te zien is aan de groene en blauwe aanslag en de zwakke vleugeltekening die er bij vele lutino's en albino's nog aantreffen.

De lino-factor vererft geslachtsgebonden doch recessief t.o.v. haar wildallele. Overigens schijnen er ook recessief autosomaal verervende lino's te bestaan of bestaan te hebben. Persoonlijk heb ik ze nog nooit gezien zodat ik me beperk tot de behandeling van de geslachtsgebonden verervende lino.

Vat is nu geslachtsgebonden vererving?

Het woord zegt het al. Bepaalde eigenschappen, in dit geval de lino-factor zijn gebonden aan het geslacht. Zoals u weet bezit de man een paar homologe x-chromosomen in de pop één x- en één y-chromosoom.

De erfelijke factoren zetelen allen op de x-chromosomen. Op het y-chromosoom bevinden zich geen kleurbepalende erfelijke factoren. Hieruit volgt dat een man wel, doch een pop nimmer split kan zijn voor een geslachtsgebonden erfelijke eigenschap. Immers de man alleen bezit twee homologe x-chromosomen en kan derhalve twee factoren bezitten die elkanders allel vormen.

Doordat er tweemaal een x in de formule staat weten we dat hiermede de man wordt aangegeven. Zien we een x en een y staan dan hebben we met een pop te doen. Om aan te geven dat de lino-factor op het geslachtschromosoom zetelt schrijven we deze factor bij het x-chromosoom.

Bij de geslachtsgebonden vererving zijn 5 mogelijke paringen te bedenken. Volledigheidshalve laat ik ze hier volgen.

Het symbool voor de lino man is $\frac{x^{lino}}{x^{lino}}$ en voor de pop $\frac{x^{lino}}{y}$

1) lino x lino = 100% lino zowel mannen als poppen.

$$\frac{x^{lino}}{x^{lino}} \times \frac{x^{lino}}{y} = 100\% \frac{x^{lino}}{x^{lino}} \text{ en } \frac{x^{lino}}{y}$$

2) lino x normaal = 50% normaal/lino mannen en 50% lino poppen.

$$\frac{x^{lino}}{x^{lino}} \times \frac{x^{lino+}}{y} = 50\% \frac{x^{lino+}}{x^{lino}} \text{ en } 50\% \frac{x^{lino}}{y}$$

3) Normaal/lino x lino = 25% normaal/lino mannen
25% lino en 25% normale poppen

$$\frac{x^{lino+}}{x^{lino}} \times \frac{x^{lino}}{y} = 25\% \frac{x^{lino+}}{x^{lino}}; 25\% \frac{x^{lino}}{x^{lino}}; 25\% \frac{x^{lino}}{y}; 25\% \frac{x^{lino+}}{y}$$

4) Normaal x lino = 50% normaal/lino mannen en 50% normale poppen.

$$\frac{x^{lino+}}{x^{lino+}} \times \frac{x^{lino}}{y} = 50\% \frac{x^{lino+}}{x^{lino}} \text{ en } 50\% \frac{x^{lino+}}{y}$$

5) Normaal/lino x normaal = 25% normale mannen en 25% normaal/lino mannen
25% normale poppen en 25% lino poppen

$$\frac{x^{lino+}}{x^{lino+}} \times \frac{x^{lino+}}{y} = 25\% \frac{x^{lino+}}{x^{lino+}}; 25\% \frac{x^{lino+}}{x^{lino}}; 25\% \frac{x^{lino+}}{y}; 25\% \frac{x^{lino}}{y}$$

Bekijken we de paringen nog eens goed dan zien we direct dat de paring ino x ino en split ino x ino zowel ino mannen als ino poppen geeft en dus voor ons de meest aangewezen methode is om ino's te kweken.

De laatste paring split ino x normaal is het meest ongunstig omdat we aan de mannen niet zien kunnen welke normaal zijn en welke normaal/ino.

Na deze algemene beschouwing van de ino gaan we nu over tot de behandeling van de kleurslagen die onder deze vezamelnaam vallen te beginnen met de lutino.

Allereerst de standaard:

Masker: van gelijke nuance als de lichaamskleur

Keelstippen: ontbreken

Wangvlek: zilver wit

Ogen: helder rood met witte ring om de iris

Neusdop: bij de man hoornkleurig, bij de pop variërend van hoornkleurig tot bruin

Algemene lichaamskleur: zuiver geel, van een zo diep mogelijke nuance zonder groene aanslag.

Vleugeldek: gelijk aan de lichaamskleur zonder tekening.

Primaire slag- en staartpennen: nagenoeg gelijk aan de lichaamskleur. Zoals reeds gezegd is een lutino een ino met geel carotenoïde in de bevedering. In de formuletaal schrijven we lutino:

$b^+ D^+ \times ino$

— en voor de albino

$b^+ D^+ \times ino$

$b D^+ \times ino$

$b D^+ \times ino$

Het verschil zit dus in de b^+ en de b factor. De lutino grassparkiet kan alle kleuren en combinaties van kleuren maskeren. Bovendien kan hij nog de enkele of dubbele donkerfactor bezitten. Het zal u duidelijk zijn dat de kleurkwaliteit sterk afhankelijk is van die kleurslagen welke gemaskeerd worden. Dit alles maakt de lutinokweek er niet gemakkelijker op doch we kunnen bij de kweek van deze wetenschap ook gebruik maken.

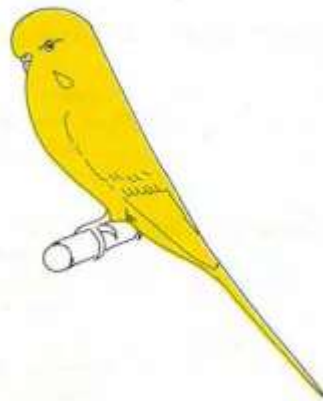
Als stelregel kunnen we aanhouden dat we voor kleurverbetering van de lutino over vogels moeten kunnen beschikken met zo weinig mogelijk melanine bezit en een maximaal bezit aan carotenoïde.

Omdat de kleur van gele carotenoïde kristallen zelf niet variabel is, is de kleurnuance van de gele

kleur van de lutino afhankelijk van het aantal aanwezige carotenoïde kristallen in de baarden en haakjes.

Hieruit volgt dat we niet alleen moeten letten op een maximaal bezit aan geel carotenoïde doch ook dat dit tot in de uiterste puntjes van de baarden en ook in de haakjes aanwezig moet zijn. Uitgesproken buffvogels met hun grove bevedering hebben kleurloze baardpunter wat de totaalkleur van de lutino lichter maakt. De yellow types hebben een fijne bevedering waarin het gele carotenoïde wel tot in de baardpunten aanwezig is, waardoor deze vogels dieper van kleur zijn. Een nadeel van deze yellow is dat doo- steeds yellow aan yellow te pareren het formaat terugloopt. Buff aan yellow vogels paren is het beste. De termen „buff” en „yellow” is in de parkietenwereld zo ingeburgerd dat ik hier ook gebruik van maak. Strikt genomen kunnen we deze termen echter alleen gebruiken als het over vogels gaat met een gele kleur. Misschien kunnen we de begrippen „niet intensief” en „intensief” gebruiken, om maar eens in termen van de kanariekeker te spreken. De intensieffactor heeft een grote variatiebreedte. M.a.w. tussen „niet intensief” en „intensief” of zoals u wilt tussen „buff” en „yellow” zitten vele gradaties.

Over het algemeen paren we yellow aan buff vogels maar uw eigen inzicht en feeling zullen het moeter doen. Bij de kleuren zoals bijv. de violet kunnen we geen buff-type gebruiken, terwijl men bij de kweek van albino's wel gebruik kan maken van een matig buff-type. Door een juiste toepassing van de mogelijkheden die ons de tussenvormer bieden en bij een goede selectie kunnen we dan een type creëren die het formaat van een buff benaderd met de voor de kleur gunstige eigenschappen van het yellow type. Een goede manier en min of mee

grasparkieten allerlei

aangepast aan het thans beschikbare kweekmateriaal om goed gekleurde lutino's te kweken is de paring licht- of donkergroen dominant bont twee factorig maal lutino. De te gebruiken dominant bonte, dus Australisch- of Hollandsbont, hoeft voor wat betreft zijn tekening niet aan de standardeisen te voldoen. Integendeel, mijn voorkeur gaat uit naar een Australisch bonte met zoveel mogelijk „blanke“ bevedering. Wel dient streng gelet te worden op diep doorgekleurde vleugel- en staartpennen. Uit de paring Australisch bont maal lutino,

$$\frac{b^+ D^+ Ab^+ x_{ino}}{b^+ D^+ Ab^+ x_{ino}} \times$$

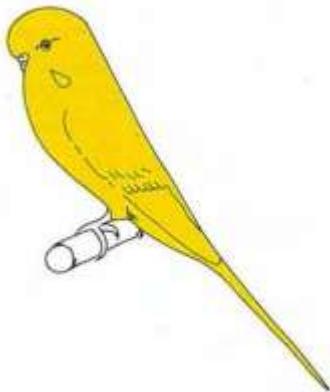
$$\frac{b^+ D^+ Ab^+ y}{b^+ D^+ Ab^+ y}$$

kunt u verwachten: Mannen 50% lichtgroen Austr. bont 1 fact./lutino
Poppen 50% lichtgroen Austr. bont 1 factorig.

Door meerdere paren samen te stellen kunnen we dan het tweede jaar paren: Lichtgroen Austr. bont 1 fact. lutino maal lutino, dus:

$$\frac{b^+ D^+ Ab^+ x_{ino}}{b^+ D^+ Ab^+ x_{ino}} \times \frac{b^+ D^+ Ab^+ y}{b^+ D^+ Ab^+ y}$$

waardoor we kunnen verwachten:

Mannen:
12 1/2 % lichtgroen/lutino
12 1/2 % lutino
12 1/2 % lichtgroen Austr. bont/lutino
12 1/2 % lutino, Austr. bont maskerend

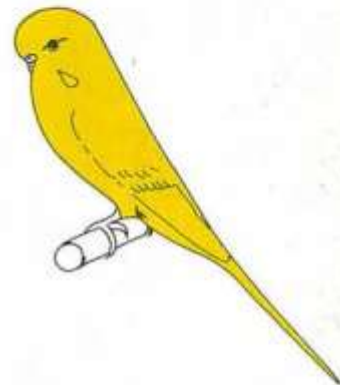
Poppen:
12 1/2 % lichtgroen
12 1/2 % lutino
12 1/2 % lichtgroen Austr. bont
12 1/2 % lutino, Austr. bont maskerend

Bewust heb ik hier gekozen voor de paring Austr. bont maal lutino, hoewel het een wat langere weg is. De kwaliteit van Austr. bonte mannen is over het algemeen beter dan van de poppen. De lutino's die de Austr. bont factor maskeren zijn te herkennen aan de doorgekleurde vleugel- en staartpennen. Daar ook de dominant bonten altijd nog een behoorlijk melanine bezit hebben, kunnen we om dit zoveel mogelijk weg te werken, nog factoren inkweken welke het melaninebezit een stuk reduceren. Te denken valt hier aan de diep overgoten vogels en wel de zgn. diepovergoten gele uit de groenserie met zo weinig mogelijk groen waas en minimale tekening. Het inkweken van deze factoren neemt wel enkele jaren in beslag doch het is de moeite waard. Ten overvloede wil ik er op wijzen niet de grijsgroene variant in uw lutino's te kweken. De Austr. grijsfactor heeft nl. een zeer nadelige werking op de gele kleur doordat deze te dof wordt. Gemakkelijker zou het zijn als u kon beginnen met een lichtgroen Austr. bont diepovergoten man waarvan de genetische samenstelling zou moeten zijn:

$$\frac{b^+ D^+ cm Ab}{b^+ D^+ cm Ab}$$

Deze zijn echter dun gezaaid. Ongetwijfeld voor kleurverbetering de beste paring is lutino maal gele zwartoog doch hieraan kleeft als grootste bezwaar het type. Goede

gele zwartogen zijn er wat betreft formaat en type praktisch niet terwijl vooral de Deensbont factor, die in deze vogels dubbel aanwezig is, altijd zijn werking laat zien in de kopvorm, waarbij vooral de slechte snavelplaatsing opvalt. Voor hen die zich hierin vast willen bijten wil ik hierbij nog opmerken dat de gele zwartoog een combinatie is van de dubbele Deensbont factor met tenminste één Hollands bont factor. Zoals reeds gezegd is dit vanwege de fysieke eigenschappen een zeer moeilijke en lange weg. Het resultaat zal tenslotte zijn zuiver goudgele lutino's met prachtig doorgekleurde vleugel- en staartpennen zonder groene aanslag en vrij van tekening. Tenslotte nog dit: Zolang uw lutino's nog groene aanslag to-

nen, hetgeen wijst op de niet volledige werking van de ino factor verdient het aanbeveling een of beide donkerfactoren in te kweken. Hoewel de donkerfactoren geen enkele invloed hebben op de kleurdiepte van de lutino, hebben ze wel invloed op het groene waas, waardoor dit minder storend werkt, doordat het minder opvalt. Kweek ook nooit de geelmaskerfactor in uw lutino's want daarmee spant u het paard achter de wagen. Deze factor reduceert nl. het gele carotenoïde bezit.

de kweekadministratie

Bij de kweek van gedomesticeerde vogels, zoals kleurkanaries, grasparakieten, zebra-vinken, Japanse meeuwen etc., is het van groot belang dat we niet alleen de verrichtingen van onze kweekparen nauwlettend volgen maar de verrichtingen ook vastleggen zodat we ons ná de kweekperiode aan de hand van de vastgelegde gegevens alles voor de geest kunnen halen. Aan de hand van de kweekadministratie moeten we in één opslag kunnen zien uit welke ouders een bepaald jong is voortgekomen; wat zijn afstamming is. Was het ouderpaar een goed koppel en voldeden de jongen die zij voortbrachten aan de gestelde verwachtingen met betrekking tot kleur, vorm, houding etc.?

Werd er goed gebreed en gevoerd; klikte het tussen beide oudervogels; liet het grootbrengen verder niets te wensen over? Waren er nog opmerkelijke feiten

die in verband met de vererving stonden?

Een reeks van vragen waarop geen kweker na verloop van enige tijd nog een exact antwoord op weet te geven mits een en ander duidelijk is vastgelegd.

Het is nu eenmaal onmogelijk om alles te onthouden en zeker wanneer men met een redelijk aantal koppels kweekt. Vandaar het grote belang of liever gezegd de noodzakelijkheid om een goede kweekadministratie te voeren.

U begrijpt wel dat dit niet direct noodzakelijk is wanneer men vogels kweekt in een gezelschapsvolière, alhoewel het ook dan goed is om het verloop met enkele aantekeningen vast te leggen. Wordt er echter duidelijk gericht, gespecialiseerd gekweekt, dan dienen we de zaak goed bij te houden en alle mogelijke gegevens op te schrijven.

Op welke manier u dat doet is niet van belang, als u zelf later maar weet

hoe het allemaal in elkaar zit. Afgebeeld ziet u een kweekkaart zoals die op het bondsbureau van de N.B.v.V. verkrijgbaar zijn.

Van belang is het vakje „BIJZONDERHEDEN”, de overige rubrieken spreken voor zich. Benut vooral dát vakje goed en noteer alles wat bij een volgende selectie van uw kweekparen van belang kan zijn. Deze kweekkaarten kunnen ook ná de kweekperiode nog gebruikt worden. Er is ruimte gelaten om in de betreffende kolommen de tentoonstellingsresultaten te vermelden. Hierdoor krijgt u dan uiteindelijk een goed totaalbeeld van uw vogels. Er is zelfs ruimte om aan te geven wat de bestemming van de vogel is. Goed gebruik makende van een dergelijk kaartstelsel, zal mede tot een kwaliteitsverbetering van uw vogels leiden en dat is uiteindelijk de hoofdzaak.

Voor hen die zich voor deze kweekkaarten interesseren zij vermeld dat deze kunnen worden besteld door overmaking van f 5,— op giro 1148324, t.n.v. N.B.v.V. te Bergen op Zoom met vermelding van naam en adres en „kweekkaarten”. U ontvangt er dan 25 franco thuis.

 nederlandse bond van vogelkwekers
Voor u die vogels houdt

KWEKKAART nr. _____
SEIZOEN 19 _____

KOORN. : _____ MAN ringnr. : _____ Geb. jaar : _____ Kleur/Soort : _____
Gekoppeld : _____ POP ringnr. : _____ Geb. jaar : _____ Kleur/Soort : _____

RONDE 1-2-3	BIJZONDERHEDEN	RINGNR.	Behaalde punten op TT					BESTEMMING
			afd.	reg.	nat.	distr.	bond	
Datum te ei								
Totaal aantal								
Gezet op								
Datum uitkomst								
Aantal uitgekomen								
Geringd op								
Datum te ei								
Totaal aantal								
Gezet op								
Datum uitkomst								
Aantal uitgekomen								
Geringd op								

vogels en mensen

De oervogel *Archaeopteryx lithographica* is ons bekend uit de Jura tijd, ongeveer 150 miljoen jaar geleden. De vleugels van die oervogels waren voorzien van klauwen, daarmee konden zij in de bomen klimmen. De oervogels waren de overgang van reptielen naar vogels. Zo zijn er ook overgangen gevonden van reptielen naar zoogdieren, de voorlopers van uiteindelijk de mens.

H momenteel zijn er 8600 soorten vogels, daarmee rinnen zij het in verscheidenheid van alle gewervelde dieren, die thans de aarde bevolken. Bij zo'n grote verscheidenheid is het dus niet te verwonderen, dat de vogels altijd in de belangstelling hebben gestaan van de mens, eerst alleen als jachtbuit in het jagerlijk tijdsperk, daarna als pluimvee bij de eerste primitieve boeren. Ook doordat de vogels geen vervorgen leven leiden, stonden zij altijd al in de belangstelling. Maar met de ontwikkeling van de mens, vizigde zich ook het milieu, daardoor verdween de soortenrijkdom, dus de stabiliteit.

Het is een zeer belangrijke ontdekking. Het is een vaarschuwing aan de mens, die bezig is de hele samenleving te egaliseren, want in het hele evolutieproces is er altijd een grote soortenrijkdom geweest, waarvan de individuen zich steeds aanpassen aan de plaatselijke omstandigheden. Gaan wij dit proces nu verstoren, dan zullen er ontegenzeggelijk slachtoffers vallen en niet bij de dieren en planten alléén, ook wij, de denkende mens, horen daarbij. Zijn wij altijd wel zo helderziend als wij beweren? Hoe vaak hebben we ons standpunt met betrekking tot de natuur, al niet herzien?

Insecticiden en herbiciden, dat was de oplossing tegen de insecten, die ons voedsel opraten. Dus puiten maar zoveel je kon, de bestrijdingsmiddelenindustrie ging een gouden tijd tegemoet. Wat is nu de tendens geworden? Stop met het vergiftigen van onze planeet. We zien dat de vogelstand achteruitgaat, we zien minder trekvogels uit de warme landen terugkomen, want ook daar leveren wij onze bestrijdingsmiddelen. We zien hoe grote sternpopulaties in andere zee- en watervogels bij duizenden sterven door de waterverontreiniging. We zien ook, waarom de ene soort gevoeliger is dan de andere. Mussen en spreeuwen zijn er toch nog genoeg, zegt men, dus zo'n vaart zal het niet lopen. Nu vergeet dat maar. Laten we niet vergeten dat de alleseters niet zo snel gevaar lopen als de roofvogels, zeevogels of insecteneters, die allen een min of meer gespecialiseerd menu hebben. Daarom kan ook de mens, die een alleseter is en een goede medische begeleiding heeft, het veel langer uithouden. Wij houden ons nog een tijdje van de domme, daarvoor zijn we ontwikkeld genoeg.

Het alleen het gebruik van bestrijdingsmiddelen beoogt schade aan de vogelstand, doch o.a. ook het gebruik van veren voor sierdoeleinden zoals bij Indianen, negers en ook blanken herhaaldelijk is voorgekomen. Dit liep bij de blanke vrouwen letterlijk in de hand, daar zij zich niet alleen toedien met de veren, doch zelfs hele vogels op hun hoeden droegen. Als statussymbool is ons niets te gek, al moet

het duizenden kolibries en paradijsvogels het leven kosten. Uit sentimentele idealistische overwegingen heeft men in 1936 de vogelwet ingesteld, doch ondanks deze wet blijven wij blind voor alle waarschuwingen om ons heen. Bovendien moeten we oppassen, dat wij deze wet niet te eenzijdig gaan toepassen, want hoewel de controleurs vogelwet 1936 opspeuringsambtenaren zijn moeten zij opvoedend en niet verbaliserend optreden.

Men schiet ni. aan het doel, een betere bescherming van de vogels, voorbij, indien men iedere wildzangliefhebber op de bon zou slingeren, want juist de echte wildzangkwekers zijn de ware vogelliefhebbers, die ten eerste betrokken zijn bij het wel en wee van de vogels. Zij bestuderen hun doen en laten, zij geven ze het beste van het beste, zij maken veel onkosten en stellen alles in het werk om met hun vogels te kweken. Hun bevindingen worden in de diverse vogelbladen gepubliceerd en zijn van zeer grote waarde voor onze samenleving.

De ethologie, de biologische studie van het gedrag van mens en dier, leert ons b.v. dat de pikorde bij kippen ook voor ons van toepassing is. Ook wij moeten rangen en standen handhaven, totale gelijkshakeling is niet mogelijk. Het territoriumbezit van vogels, is dat niet gelijk aan ons verlangen een eigen huis en erf te bezitten? Onze privacy is ons alles waard. Bij duiven en diverse andere soorten zien we hetzelfde. Daar jaagt het mannetje zelfs zijn zoons weg, zodat er geen rivalen zijn, die een oogje kunnen hebben op zijn vrouwtje. Over jalouzie gesproken. Nu we het toch over mannetjes en vrouwtjes hebben moeten we even stilstaan bij de paarvorming. Het elkaar het hof maken verschilt in wezen niet veel tussen de mensen en de vogels. Het mannetje bij de vogels maakt, door middel van balts, het vrouwtje het hof. Wanneer zij hem accepteert, zal ze de voedselbedelhouding van een jonge vogel aannemen. Hij zal haar voeren, hetzij fictief of echt, ook het veerschikken, het soigneren, hoort bij deze kennismaking. In wezen doen de mensen precies hetzelfde, door middel van de dans wordt, meestal, het eerste contact gelegd. Het kussen is een overblijfsel van voeroverdracht van moeder naar kind, het kind zal dus bedelen zowel om voedsel als om genegenheid c.q. liefde. Ter geruststelling zal de moeder het kind strelen, meestal over het hoofd, het soigneergedrag. Dit soigneren is tevens een agressieverminderende handeling bij onze vogels, een vorm van kennismaken min of meer te vergelijken met onze handdruk.

Volgen we het vogelpaar bij hun verdere handelingen, dan zien we al spoedig het mannetje met een strootje voor het vrouwtje dansen alsof het wil zeggen: hier is nestmateriaal, we gaan een nestje bouwen. Wij mensen nemen een bosje bloemen of een ander cadeau als lokmiddel mee om bij het vrouwtje onzer keuze in de gratie te komen. De geslachtsklieren zijn bij de vogels in de broedtijd zeer groot, daardoor stimuleren zij de voortplanting. Bij de mensen zijn het ook de geslachtsklieren, die de drang tot de instandhouding van de soort stimuleren, met dit verschil, dat onze geslachtsklieren geen rustperiode kennen, zodat wij steeds sexueel actief blijven, zelfs zeer vele jaren echter elkaar. Zo zien we zeer veel punten van overeenkomst in het gedrag van vogels en mensen.

papegaaien uit het geslacht pionus (2)

Tekst: Dr. J. Ingels
Foto's: Horst Müller/De Grahl

Natuurlijk wil elke rechtgeaarde vogelliefhebber uit zijn vogels ook kweken, en daarom komen we al onmiddellijk bij het geslachtsonderscheid bij Pionus-soorten terecht... Bij geen enkele Pionus-soort bestaat een duidelijk geslachtsonderscheid!!! Natuurlijk vinden (of denken te vinden!) die liefhebbers die wel degelijk een echt paar hebben, allerlei verschillen tussen de vogels van hun kweekstel... o.a. een fijnere „kop" bij de hennen, felle kleuren, een al of niet bredere of duidelijker oogring of een diepere kleur van bepaalde veerpartijen bij mannetjes, enz.

Wanneer men echter de (weinig) verslagen over al of niet succesvolle kweekresultaten, met elkaar gaat vergelijken, dan blijkt het dat de opgegeven geslachtsverschillen te herleiden zijn tot hooguit individuele verschillen! Een eenduidig, opvallend onderscheid valt er nooit uit af te leiden. Trouwens, alle Pionus-soorten krijgen slechts na de 3de of de 4de ruiperiode hun volledig, volwassen kleurenpatroon. Met ouder worden, winnen de verschillende veerpartijen aan kleurdiepte, aan intensiteit. Er is dan ook geen enkel papegaaiengeslacht waar er binnen de soorten afzonderlijk, zoveel onderlinge kleurverschillen bestaan, als bij de Pionus-sen. Ook de grootte binnen een bepaalde soort, loopt erg uiteen.

Uit dit alles blijkt, dat men bijzonder voorzichtig moet zijn met het vastleggen van om 't even welk geslachtsonderscheid. Zolang er maar

een beperkt aantal werkelijke broedparen uitvoerig beschreven werden, heeft het weinig zin om al aan zogenaamde vaststaande geslachtsverschillen belang te gaan hechten. Broedresultaten met Pionus-soorten worden slechts sporadisch gemeld; zo'n kleine tiental gevallen per kweekseizoen. De meeste resultaten vindt men in Engeland, het „papegaaienland" bij uitstek, voor zover we West-Europa alleen in aanmerking nemen.

Het grootste aantal geslaagde kweekpogingen worden gemeld voor de blauwkop- en de Maximiliaan's papegaaien (die „toevallig" ook het meest gehouden worden!). Ook bronsvleugelpapegaaien werden nu en dan gekweekt.

Voor het boedseizoen 1977 werden vanuit Engeland ook positieve resultaten gemeld met roodsnavel- en pruimekoppapegaaien. Vooral deze laatste soort is relatief zeldzaam in gevangenschap. Van de witkop-papegaai werd ooit eens (in de jaren '30) één nestjong met de hand grootgebracht.

Nestjongen van Pionus-soorten lenen zich trouwens uitstekend tot het grootbrengen met de hand. Wanneer een kweekpaar onvoldoende zorg besteedt aan zijn nestjongen, moet men niet aarzelen om ze zelf te gaan opkweken.

Zoals met veel papegaaiachtigen, blijkt het een onbegonnen zaak te zijn om met Pionus-sen in een gemeenschapsvolière te gaan kweken. Daarvoor zijn broedse vogels te agressief. Vooral mannelijke exem-

plaren reageren hun broeddrift nog al eens „bloedig" af op hun partner (of op soortgenoten). Eens een echtpaar zichzelf heeft laten kennen, kan men ze beter afzonderen in een aparte vlucht. Bij het samenstellen van een paar is de oude, vertrouwde methode van de „zelf-keuze", de meest ideale manier van werken gebleken. Men tracht(!) een vijftal exemplaren van één bepaalde soort in een volière te verzamelen, en dan volgt men van nabij het „opparen", t.t.z. de natuurlijke vorming van paren. Men moet er dan we rekening mee houden, dat wederzijds aanhalen (d.i. elkaars veren vooral in de buurt van de kop, met de snavel bewerken) ongebruikelijk is bij Pionus-soorten, en weinig zekerheid biedt over het geslacht van de desbetreffende vogels. Wanneer men echter vaststelt, dat bv. een tweetal vogels een broedblok tracht te verdedigen, heeft men wel een iets positievere aanduiding! Vooral hennen zullen zich daarbij vlugge laten kennen!

Als nestgelegenheid worden zowe natuurlijke holle boomstammen als grote nestkasten gebruikt. Kunstmatige nestkasten met een grondvlak van zo'n 25 tot 30 cm vierkant en een hoogte van 30 tot 35 cm en een ingangsoening met een diameter van 10 tot 12 cm, nemen ze graag aan. Holle boomstammen (of natuurlijke nestholten) in allerlei vormen en afmetingen worden even graag ingenomen. Ze moeten bovendien zelfs niet altijd afgesloten zijn; open nestkasten of -blokken worden ook aangenomen. Als bodemmateriaal wordt een laagje (enkele cm dik) vermolmd hout of houtkrullen aangebracht. De juiste ingangsoening speelt niet zo'n belangrijke rol; het broedpaar knaagt zo'n opening wel tot de hen ideaal lijkende diameter. Pionus-sen nemen de meest uiteenlopende nestgelegenheden aan. Een uitgebreide keuze, zodat een nestpaar zelf kan beslissen en kiezen, lijkt wel ideaal. Alhoewel, als een stel in konditie wil broeden, dan doen ze het wel onafhankelijk van de voorhande zijnde broedblokken...

Bij roodbuikpapegaaien bestaat een legsel meestal uit 3 of 4 eieren per nesten van 2 of 5 eieren zijn uitzonderingen. Door alle Pionus-liefhebbers wordt er op gewezen dat de soorten uit dit geslacht, zo uitzonderlijk grote eieren leggen meestal rond 33 x 25 mm. Dit ker

merk hebben ze echter wel gemeen met de nauw verwante Amazonepapegaaien, waarvan de even grote soorten, vergelijkbaar grote eieren leggen.

Het broeden vraagt zo'n 24 tot 26 dagen; dit kan wel iets uitlopen, als de buitentemperatuur laag ligt, en de broedende hen gemakkelijk van het nest afkomt, waardoor de eieren nu en dan afkoelen.

Wanneer de jongen er eenmaal zijn, meestal niet meer dan zo'n 2 tot 3 stuks (er wil nog wel eens een ei onbevruucht zijn of niet uitkomen), begint pas het grote werk! Het grootbrengen door het ouderpaar verloopt niet altijd zo vlot. Mislukkingen durven (op het eerste gezicht) oplopen tot 50% van alle broedpogingen.

Uitkijken is nu een eerste vereiste! Wanneer het broedpaar aan een uitgebreide voedselkeuze werd gewend, hoeft men niets te veranderen. Misschien wat meer brood-inmelk en zachtvoer voor papegaaien aanbieden.

Vele boedparen beginnen, wanneer ze eenmaal jongen in het nest hebben, ook grote hoeveelheden groenvoer en onkruidzaden te verbruiken. De jongen blijven zo'n 60 dagen in het nest. Het jeugdkleed verschilt nogal wat van het volwassen verenkleed. Bij het drietal bijna volledig groen gekleurde soorten hebben de nestjongen bij het verlaten van het nest, een roodgekleurd voorhoofd dat verdwijnt bij de eerste rui, alhoewel enkele rode veertjes wel een paar ruiperiodes kunnen „overleven". Bij elke volgende rui winnen de lichaamskleuren aan intensiteit.

Over de kleuren van de naakte huiddelen is veel geschreven, vooral in verband met een mogelijk geslachtsonderscheid. Eén opmerking daarbij; die kleur is erg afhankelijk van de konditie, de gezondheidstoestand. Ook in de vrije natuur spelen dergelijke factoren een erg belangrijke rol. Bij het verzamelen van balgen („skins" of „specimens" in het Engels) moet daar bijzonder veel aandacht aan besteed worden! Ook het al of niet voorhanden zijn van kleur-beïnvloedende stoffen in de voeding (die niet alleen afgezet worden in de veren zelf, maar ook in gekleurde huidsdelen!) speelt een niet te onderschatten rol in de kleurvorming van bv. de naakte oogring die bij elke Pionus-soort voorkomt.

Pionus maximilliani

Pionus maximilliani Siy

van groen tot albino de klassieke kleuren de vetstof-kanaries

In voorgaande artikelen is gesproken over de bijkleur van de gepigmenteerde kanaries. Gesteld is dat er een drietal bijkleuren zijn te onderscheiden. De kleuren Geel en Oranje-rood zijn reeds behandeld en het zou dan ook logisch zijn geweest om nu de derde, de witte bijkleur te bespreken. Maar met die witte bijkleur is iets aan de hand. Strikt genomen is dit geen kleur. Voor een beginnende kanariefokker klinkt dit misschien wat vreemd en daarom zal dit in een afzonderlijk artikel nader uiteen worden gezet.

In dit artikel zal worden getracht te verklaren hoe we aan de vetstofvogels zijn gekomen en welke kleuren we in deze groep 'klassiek' aantreffen.

Toen deze serie werd gestart, is aangegeven dat we kleurkanaries met en zonder donkere kleurstoffen in de bevedering kennen. Deze laatste groep, dus de kleurkanaries zonder donkere kleurstoffen in de bevedering behoren tot de z.g. Vetstofvogels. Nu zal een ervaren kleurkanariefokker direkt denken: 'hier wordt de plank behoorlijk mis geslagen...'

Wel, hij heeft dan nog gelijk ook; maar om het geheel nu niet al te verwarrend te maken zal eerst uiteengezet worden wat we onder deze vetstofvogels verstaan en zal in een afzonderlijk artikel aangegeven worden wat de steeds toenemende uitzonderingen op bovenstaande stelling zijn.

Om de oorsprong van de vetstofvogels te achterhalen, moeten we eerst weer terug naar de 'wilde kanarie', een grauw-groen vogeltje met een gele bijkleur. In de vrije natuur zal het ongetwijfeld zijn vorgekomen dat de kleur van dit vogeltje bepaalde afwijkingen vertoonde, zoals we tegenwoordig nog wel eens

zien bij onze huismussen waar een enkele keer een wit-bont exemplaar tussen zit. Dergelijke vogels hebben in verhouding tot hun soortgenoten evenwel een groter aantal natuurlijke vijanden en het komt dan ook zelden voor dat dergelijke exemplaren tot broeden komen. Naarmate de wilde kanarie meer en meer om z'n zang in kooien en volleres werd gehouden en langzamerhand een cultuurvogel werd vervielen z'n natuurlijke bedreigingen. Daardoor zagen in de broedkooien jongen het licht die op de een of andere manier afwijkingen vertoonden in hun oorspronkelijke kleur. Zolang deze afwijkingen niet te gek werden ging men hiermee rustig verder daar immers de zang het belangrijkste was. Het liep wel eens wat uit de hand want rond 1705 publiceerde de heer Hervieux in z'n boek een lijst van alle toen aanwezige kanarievariëteiten. Deze lijst bevatte zo'n 29 soorten, waaronder zelfs al een witte kanarie met rode oogjes. Omdat men zich nog in hoodzaak bezighield met de zang werden dergelijke

afwijkende kleurvariëteiten meestal beschouwd als 'rariteiten' waaraan geen waarde werd gehecht. Maar op een onbepaald moment verkreeg men jonge vogels die op de plaatsen waar ze 'normaal' een donkere kleurstof zouden moeten laten zien, nu opeens de gele bijkleur bezaten. Ze werden uiterlijk dus wat lichter van kleur. Door nu steeds maar te fokken met de lichtste exemplaren, verkreeg men uiteindelijk jongen die in het geheel geen donkere kleurstoffen meer in hun bevedering bezaten; uiterlijk werden ze geheel geel.

Toen men eenmaal zo ver was gevorderd bleek uit de praktijk dat deze gele jongen onderling gekruist, ook weer gele nakomelingen gaven hoewel er af en toe nog wel eens een jong een bont vlekje liet zien. Deze situatie kennen we heden ten dage nog, zij die zich hebben toegelegd op het fokken van vetstofvogels kennen dit verschijnsel maar al te goed.

H. K. v.d. Wal

WERELDTENTOONSTELLING

van 26 januari t/m 4 februari 1979

in HET TURFSCHIP te BREDA

dagelijks open van 10.00 - 22.00
m.u.v. 27 jan. tot 19.00
en 4 febr. tot 17.00 uur

Een unieke show
van duizenden vogels
in honderden soorten

organisatie
Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers

vogel- kinderen en hun ouders

boom- klevers en kauwen

Tekst: Meindert de Jong

BOOMKLEVER

Boomklevers zoeken als nestplaats de een of andere holte op diverse hoogten in bomen of dikke takken, oude spechtegaten, muurnissen en nestkasten. Ook heeft men legfels aangetroffen in gangen van oeverzwaluwen, een oud eksterneest, in de

loop van een kanon en zelfs in een hooimijt, waar ik straks nog even op terug kom.

In veel gevallen is de ingang tot het hol te groot naar de zin van de boomklevers, maar geen nood: ze metselen deze zo ver dicht met klei, leem of modder, vermengd met speeksel en paardemest, dat zij er zelf net door kunnen en grotere indringers aldus de toegang versperd zien. Dit pleisteren is echter een zuivere instinctieve handeling want bij nestkasten, die een precies op maat gemaakt vlieggat hebben, worden evengoed de binnen- en buitenkant „verstevigd” met vochtige klei. Is de toegang iets te nauw dan beitelten de vogels hem iets wijder met hun stevige sneb. Het aandragen van de specie geschiedt door beide partners, maar het eigenlijke pleisteren doet het vrouwtje, terwijl mijnheer haar aanmoedigt met zijn gezang. Ook zorgt zij voor het nestmateriaal, dat echter bitter weinig om het lijf heeft, want het zijn slechts wat schiffers en splinters boomschors, dennenaalden en dorre bladeren, die dienst doen als onderlaag voor de eitjes. Eens vond men een legsel op een „tapijt” van mos, maar zeer waarschijnlijk was dat een oud bouwsel van een koolmees. De zes tot acht eieren — soms één minder maar ook wel eens een paar meer — hebben een gedrongen ovale vorm een zijn melkwit met grijsviolette ondervlekken en verder kastanjebruine en roestrode vlekjes, die nu eens verspreid staan over de hele schaal, maar ook wel eens samengepakt aan de stompe pool. Alleen het vrouwtje broedt maar wordt door het mannetje van snavelkost voorzien. Ze zit zéér vast, sist als zij bedreigd wordt als een slang en pikt fel naar eventuele indringers, zoals wij dat onder andere ook zien bij de koolmees.

Het broeden duurt een dag of veertien en als het kroost eenmaal geboren is, helpt papa mee het groot te brengen. De jongen vliegen uit als ze drieëneenhalve week oud zijn. Slechts zelden wordt een tweede broedsel grootgebracht.

Om nog even op de genoemde hooimijt terug te komen: een paartje metselde daarin zijn nest, dat geheel van klei was vervaardigd. Het bouwen vergde twee maanden — normaliter twee weken! — maar toen was er een bouwsel gereed dat een hoogte had van dertig cm en een grootste breedte van 20 cm!

Toen de jongen waren uitgevlogen heeft men deze curiositeit verzameld: het woog bijna vijf kilo en bevindt zich thans in het British Museum.

KAUW

Kauwen of torenkraaien houden van gezelligheid en vaak treft men meerdere nesten bij elkaar aan in holle bomen, konijnholen, schoorstenen, torens, muurgaten, eendekorven en soms vrijstaande boomnesten, die wel iets weg hebben van eksterneesten, vanwege hun kap en zij-ingang. Op Texel vond men in 1966 in sitkasparren boomnesten, die vervaardigd waren van een enorm aantal takken met een zeer diepe nestkom, die zoals te doen gebruikelijk, gevoerd was met wol, papier, veren, touw, haar, dor blad enz. De middel-lijn bedroeg veelal meer dan een meter! Vaak zijn kauwen voor spechten een ware plaag. Nauwelijks hebben deze nijvere timmerlieden hun nestgat zo goed als in orde of „pik-ik-heb-je” zegt Hans' de torenkraai. Soms zijn de bouwstoffen van een kauwenest vermengd met wat modder of mest en de hoeveelheid nestmateriaal is uiteraard afhankelijk van de plek waar het nest zich bevindt, is dit een holte of klein gat, dan zijn slechts weinig bouwstoffen nodig, maar in ouderwetse schoorstenen en op torenzolders vaak hele vrachten! In moderne schoorstenen, die een nauwe ingang hebben, heeft men geconstateerd dat vrijwel geen takken, maar uitsluitend droge koe-mest werd gebruikt! In de buurt van dierenparken strijken ze wel eens op de ruggen van kamelen en trekken de wol uit de ruggen om daarmee de wieg te stofferen. De vier tot zeven eieren zijn blauwachtig en bezaaid met fijne of grove grijze ondervlekken en donkere bovenvlekken, die kunnen variëren van klein en talrijk tot groot en spaarzaam. In veel legfels treft men één ei aan dat niet of nauwelijks is gevlekt. Het broeden geschiedt door mevrouw, die van voedsel wordt voorzien door haar ega. De jongen worden na circa tweeëneenhalve week geboren en verlaten het nest als ze vier tot vijf weken oud zijn, althans wanneer ze niet zijn bemachtigd door de een of andere schooljongen, die wat graag een „tamme kraai” wil bezitten. Bij de jonge vogels zijn de snavelranden erg licht.

Boomklever *Sitta europaeae*

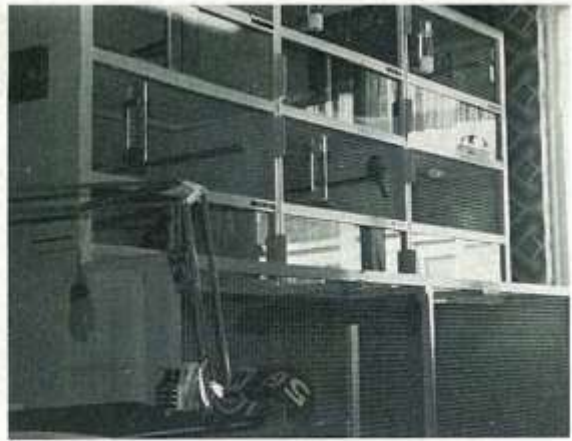
20/14 mm

Foto's uit gelijknamig boekje
Uitg. Thieme en Cie

Kauw, *Corvus monedula*

35/25 mm

de voliëre van de maand

Foto 1:

Anno Groeneveld, E. A. Bredeno-
laan 53a, Maassluis, schreef ons
het volgende:

Ik ben 16 jaar en houd nu al weer
zo'n twee jaar vogels. Ik behoor tot
de waarschijnlijk grote groep vogel-
liefhebbers die niet in het bezit zijn
van een tuin, die dus hun vogels
binnenshuis moeten onderbrengen.
In de lente van 1976 kwam ik er toe
vogels te gaan houden. Er werd een
kooi gebouwd waarin een paartje
Japanse meeuwen het goed deed.
Niet lang daarna heb ik mij opge-
geven als lid van de plaatselijke af-
deling „Vogellust“.

Door een medelid kwam ik er toe
om mijn meeuwtjes en hun nakweek
te verkopen en een stelletje Glos-
ters aan te schaffen. Naderhand
kwam daar nóg een stelletje bij
waardoor die ene kooi te klein
werd. Er moest dus iets nieuws kom-
men; iets wat niet veel ruimte
vraagt maar waar toch een moge-
lijkheid van uitbreiden in zit. Dat
„iets“ ziet u op de foto. Het on-
derste gedeelte bestaat uit een
vlucht van 1.80 m x 0.60 m x 1.05 m
en deze vlucht kan in tweeën ge-
deeld worden. Het bovenste gedeel-
te, dus het gedeelte op de vlucht,
bestaat uit zes broedkooien van 60
x 35 x 40 cm en deze kunnen on-
derling door het wegnemen van
schuiven, verbonden worden.

De deurtjes worden gevormd door
glazen schuifruitjes die tevens als
voordeel hebben dat ze wegstuiven-
de korreltjes zand en zaadjes tegen
en in de broedkooi houden. Boven-
dien is er geen probleem meer van
ergens niet bij te kunnen.

De achter- en zijwanden van de
broedkooien zijn met vinyl bepalkt,
dus waterdicht. De verlichting in
de kweekruimte wordt door een tijd-
klok geregeld en temperatuur en
vochtigheid is middels de thermo/
hygrometer af te lezen en op het
gewenste peil te houden.

Vorig jaar is mijn kweek met glos-
ters mislukt door de aanwezigheid
van bloedluis. Ik hoop dat het nu
beter zal gaan en dat ik met eigen
kweek glosters aan de tentoonstel-
lingen kan deelnemen.

Ja beste Anno, dat hopen we ook
en nu we jouw verhaal publiceren
weet jij het resultaat al.

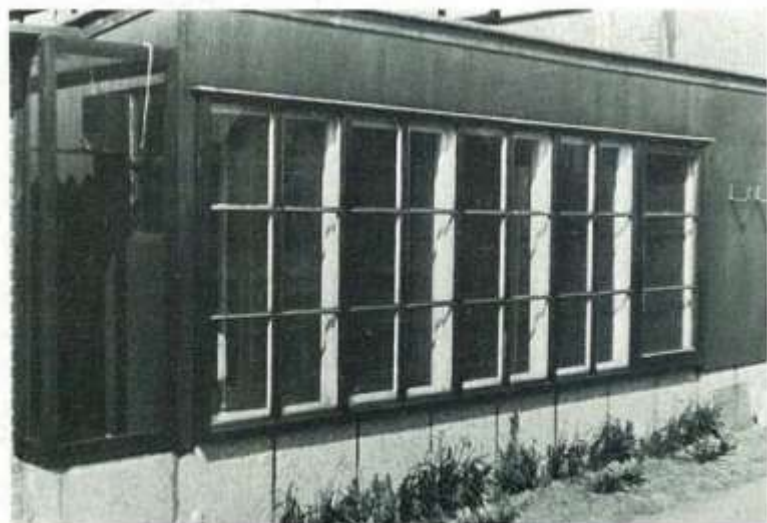
Foto 2:

De gebroeders Ploeg, Rembrandt-
straat 34 in Amersfoort bezitten een

ruime buitenvoliëre van ruim 10 me-
ter lang, 2 meter diep en 2 meter
hoog. Deze voliëre is gebouwd van
balkjes 4 x 4 cm rustend op een
fundering van betonnen schutting-
platen. De achterwand bestaat uit
spaanplaten alsook de zijwanden.
Boven is de voliëre afgedekt met
p.v.c. golfplaat.

Aanvankelijk bestond de ruimte uit
een aantal door gazen wanden ge-
scheiden kleine vluchtjes. Deze
wanden zijn er inmiddels uit ver-
wijderd en zo is de ene lange ruim-
te ontstaan.

De voliëre wordt bewoond door wit-
te valkparkieten, roodrug parkieten,
pracht-rosella's, bourkesparkieten,
groenpastel roodrugparkieten, grijze
valkparkieten en turquosineparkie-
ten. Van elk genoemd soort of ras is

er één koppel aanwezig. Langs de gesloten achterwand zijn boedblokken bevestigd. Tot op heden gaat alles redelijk goed en, mede gezien de vrij grote ruimte, zal het wel goed blijven staan ook. Elk vogelpaar heeft zo hun eigen territorium en ze kunnen het redelijk met elkaar vinden.

Ook de broeders Ploeg wensen wij erg veel succes.

Foto 3 en 4:

Tenslotte een wat nadere kennisgeving met het vogelverblijf van Erik Kint, Thorbeckelaan 1, Axel. De buitenbouw bestaat uit hecht-houtplaten, die met buitenbeits zijn bewerkt. De afmetingen zijn 3 bij 5 meter en de hoogte varieert van 2 tot 2.40 m. Het geheel, de houten bovenbouw dus, rust op uitgewassen en op hun kant staande grindtegels. Met ijzeren stangen zijn fundering en bovenbouw aan elkaar verbonden.

Binnen in het vogelverblijf zijn op de oostzijde (raamkant) zes vluchten gemaakt; vijf van 2 m lang en 0.80 m breed en een van 2 m lang en 1 m breed. Slechts de vogels in

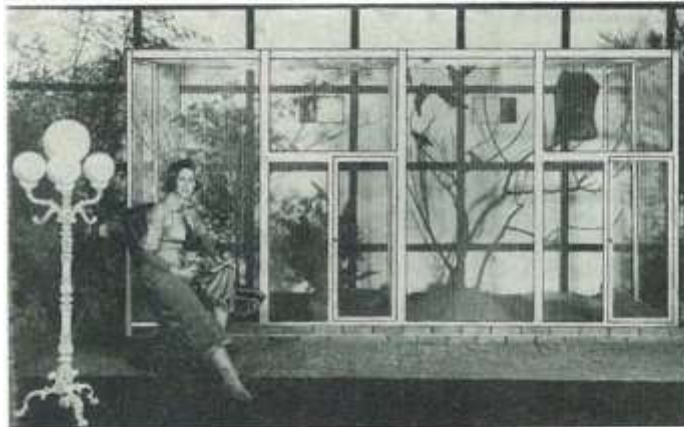

de meest zuidelijke vlucht kunnen in de aangebouwde buitenvlucht ko-

men. Tegen de achterzijde van het binnenvlucht bevinden zich 32 broedkooien waarvan de afmetingen zijn 50 cm breed, 40 cm diep en eveneens 40 cm hoog. In de broedkooien wordt gekweekt met zabra-vinken in de kleurslagen normaal grijs, zwartmasker, bleekkrug, wit en zwartborst, Japanse meeuwen donker- en roodbruin alsook getekenden, verder nog ceres- en spitsstaart amadines. Drie vluchten zijn aan het begin van een kweekseizoen gereserveerd voor jonge vogels. In de overige vluchten wordt gekweekt met roodkopamadinen, bandvinken, mozambiquesijsjes, diamant- en vredesduifjes.

In het verblijf is een betonnen vloer en verder is dat verblijf voorzien van middels een schakelklok automatisch werkende verlichting, stromend water en centrale verwarming. Erik heeft de laatste jaren bewezen een goed vogelliefhebber te zijn want op de diverse tentoonstellingen behaalde hij uitstekende resultaten. Wij wensen ook hem nog vele goede successen en wie weet ook nog een wereldkampioenschap straks in Breda.

WINKELMONTAGESYSTEMEN & VERKOOPINSTALLATIES VOOR VOGELS, KLEINE ZOOGEREN, REPTIELEN, VISSEN - VLEGKOOIEN - VOLIERES - INBOUWKOOIEN - TOEBEHOOR - VERKOOPBEVORDERING

- **ALUMINIUM-VOLIERES**
- **geen onderhoud**
- **hygiënisch en efficiënt**
- **corrosievast en roestvrij**
- **VLEGKOOIEN**
- **VOLIEREMEUBELS**
- **"WEER EN WIND"-**
- **VOGELHUIZEN**
- **VOLIERETOEBEHOOR**

- Door een omvangrijk leveringsprogramma: montagesystemen volgens DIN- en fabrieksnorm in standaard- en speciaaluitvoering, zeshoekige volières met rieten dak, inbouwkooien, mini-vlegkooien en een nuttig toebehoorprogramma. Benut onze ervaring en onze goodwill. Neemt contact op met:

THEILING

Vert. v. Nederland: "Vitals" Import & Export,
Paumstraat 1, 6351 BA Bochtoltz,
Telefoon (0 44 42) 20 98

ervaringen met afrikaanse soorten groene druppelastrilde

Mandingoa nitidula
Foto's: Horst Bielfeld
Cees Scholtze/Cruyff

De groene druppelastrilde is in vier rassen over Afrika verspreid. Het ras **M.n. chubbi**, bewoont Ethiopië; **M.n. schlegeli**, van Zaire tot Sierra Leone; **M.n. nitidula**, van Zaire tot oostelijk Zuid Afrika en in Zuid Mozambique; **M.n. virginiae** op het eiland Fernando Po, welk eiland tegenwoordig „Macias Nguema” is genoemd.

Het ras **M.n. schlegeli** (de Schlegel-astrilde) is het meest sprekend van kleur. De donkere olijfgroene vleugel- en rugdekveren en de felrode keel- en borstbevedering alsmede de koraalrode snavel geven aan deze vogel juist die warme en boeiender tint die we bij de overige rassen, hoe fraai ze ook zijn toch eigenlijk wel missen.

Wat die overige drie rassen betreft zij opgemerkt dat ze onderling slechts geringe verschillen vertonen. Ook zijn er verschillen in gedragingen tijdens balts en broed.

De laatste jaren zijn er vrij regelmatig groene astrilden ingevoerd. Vooral de Schlegels troffen we vorig jaar in ruime mate aan.

Ook bij deze astrilden is een zorgvuldige acclimatisatie noodzakelijk. Ze voelen zich het beste bij een temperatuur van 20 tot 22 graden Celsius.

De reis van Afrika naar Europa verloopt zo snel dat ze van die reis op zich weinig hinder ondervinden. De kritische periode breekt in het algemeen pas aan wanneer de vogels bij de liefhebber zijn. Meestal is de tijd tussen invoer en aankoop door de liefhebber relatief kort. In die kritische periode ondervinden ze vaak de weerslag van vangen, pakken, opkooien etc.etc. De vogels kunnen dan in hoge mate nerveus zijn en de groene astrilden laten dat soms op een heel bijzondere manier blijken. Het komt wel voor dat wan-

neer iemand op zo'n moment hun kool wat dichter nadert om de vogels eens goed en van heel dichtbij te bekijken, ze bij zich zelf gaan veren trekken en wel in die mate dat er volkomen naakte huidsdelen ontstaan. Door ze in een zo rustig mogelijke omgeving te plaatsen, verdwijnt die nervositeit en geleidelijk wennen ze aan hun nieuwe situatie. Tijdens die gewenningsperiode doet men er goed aan om ze wat meer senegalgiest te geven dan dat er normaal in een mengsel zit. Ook in beperkte mate gekiemd zaad zal ze goed doen. Na de acclimatieperiode is het kwaadste achter de rug en zal blijken dat het nog vrij sterke vogels zijn ook.

Groene druppelastrilden kunnen zowel in ruime kooien als in voliëres worden gehouden. Het meest gunstigste verblijf is echter wel de goed beplante en zonnige buiten-voliëre met aangebouwd binnenver-

lijft. In dat binnenverblijf moet de temperatuur te regelen zijn en in de koudere perioden beslist niet onder 20 graden Celsius komen.

Ze worden in een volière vrij snel vertrouwd en ten opzichte van hun medebewoners zijn het verdraagzame vogels.

De geslachten zijn bij de groene astrilden duidelijk vast te stellen. De mannetjes zijn het fraaist gekleurd. De witte druppels op flanken en borst zijn bij hun veel talrijker en sprekender als bij de popjes. Ook is er een verschil in grootte tussen man en pop, maar dat is moeilijk bij deze toch al niet grote vogels — 10-11 cm — waar te nemen.

Tijdens de balts lijken de mannetjes trouwens nog groter dan ze in werkelijkheid zijn, tengevolge van de wat opgezette veren op keel, kop, nek en borst. Daardoor ook zijn hun kleuren nóg intensiever en sprekender. Al baltsend strekken ze hun kopje omhoog en maken knikkende bewegingen alsof ze springen, maar ze laten het takje waarop ze zitten niet los. In de snavel bevindt zich

een grashalmpje en onderwijl zingen ze een welluidende strofe. Het popje van de Schlegels astrilde beantwoordt die zang met een luid trillertje en indien zij in broedstemming verkeert vliegt ze naar het mannetje, buigt zich als het ware nederig voor hem terwijl haar staartje verticaal vibreert. Hierna volgt de paring. Ook paren ze wel in het nest en in die gevallen gaat dat ook met een baltsceremonie vooraf. Meestal heeft het mannetje een vaste plaats waar hij de balts uitvoert.

Zoals gezegd zijn er enige verschillen tussen de genoemde rassen voor wat betreft de gedragingen die aan het broeden voorafgaan.

Van plantenvezels, worteltjes, grasstengels, mos, sisalvezels etc. wordt in een struik een vrijstaand zeer omvangrijk nest gebouwd. Ook het invlieggat dat een doorsnee heeft van gemiddeld 4 cm is voor dergelijke vogels relatief groot. In vergelijking met andere soort duurt de nestbouw vrij lang; tot ruim een week. Overigens gebeurt het wel dat nog tijdens de bouw het eerste witte ei in de nog povere nestkom wordt gelegd. Een compleet legsel bestaat uit 4 tot 5, soms 6 eieren. Het is voornamelijk het popje dat

broed. Alleen wanneer ze even het nest verlaat om voedsel op te nemen, neemt het mannetje haar taak over, maar langer dan een half uur blijft hij niet zitten. Steeds wanneer het mannetje zijn verplichte aflossing nakomt, draagt hij een bij voorkeur wit veertje mee het nest in. De nachten brengen beide vogels in het nest door.

Na ongeveer 13 dagen broeden worden de jongen geboren. Ze zijn dan bijna geheel naakt op een enkel donsveertje na. Als de snaveltjes zich sperren valt de fel rozerode kleur van het gehemeltje sterk op. In de snavelhoeken zijn dan enige felblauwe en lichtblauwe papillen zichtbaar. Deze fluoriserende papillen zijn na ongeveer 10 weken geheel verdwenen.

Naast een goed zaadmengsel voor kleine tropen, trosgierst en gekiemd zaad, is levend voer, in de vorm van geknipte meelwormen, mier-eitjes, encytraeën, onmisbaar. Ook fruitvliegjes worden gretig gesnapt. Laten we naast dit menu, en dat geldt eigenlijk wel voor alle astrilden en andere soorten, toch ook niet vergeten om ze een goed gritmengsel voor te zetten. Vele soorten hebben, vooral gedurende de broedtijd, duidelijk behoefte aan kalk en mineralen.

Beide oudervogels voeden hun jongen en als die omstreeks 21 dagen oud zijn verlaten ze het nest. Ze dragen dan een duidelijk jeugdkleed. Ruim een week na het uitvliegen zijn ze in staat om zelf voor hun kostje te zorgen. Ongeveer 6 weken na het uitvliegen begint meestal de jeugdruï. De jonge vogels zijn dan schuw en wild en men dient daar rekening mee te houden. Groene astrilden zijn over het algemeen heel vroeg geslachtsrijp, maar het is verstandig om te trachten broedpogingen van vogels die nog niet ruim één jaar oud zijn te voorkomen.

zilverfazanten

De zilverfazant behoort thuis in het zuiden van China. Zij bewonen daar de bosrijke hellingen en komen tot op een hoogte van 2000 meter voor.

Wat de fazanten sinds eeuwen lang, steeds een grote rol spelen in het leven van het Chinese volk, wordt wel bewezen door de ontelbare afbeeldingen van fazanten op oude gebruiksvoorwerpen en godsdienstige voorstellingen. Zelfs heden ten dage wordt de fazant daar nog, als een belangrijk huisdier gehouden.

Niet alleen de zilverfazant komt daar voor in aanmerking, maar ook andere soorten.

Dankzij het feit, dat deze fazantensoort ook voor een beginnend liefhebber, gemakkelijk te houden en te verzorgen is, is zij bij veel fazantenliefhebbers te vinden, is bij hen ook erg geliefd. Zij zijn gemakkelijk tot broeden te bewegen, reden waarom zij ook wel eens gebruikt worden om de eieren van kostbare fazantensoorten, uit te broeden.

Zij zijn zo gemakkelijk te houden, dat zij zelfs loslopend op het erf, samen met kippen, goede maatjes worden.

De volwassen vogels zijn uitstekend bestand tegen ons wisselvallig klimaat. Zij verdragen gemakkelijk kou, regen, heet zomerweer en sneeuw. Als het gesneeuwd heeft, blijven ze zelfs graag buiten overnachten.

Hun voedsel is samengesteld uit bessen, graan, zaden, insecten, wormen, slakken en jonge grassprietjes. In het land van herkomst worden soms grote aantallen bijeengehouden, die met elkaar op zoek zijn naar voedsel.

De haan heeft 4-5 hennen, die zich in de broedtijd afzonderen om het nest te bouwen, eieren te leggen en deze uit te broeden. Zij legt ongeveer 18 eieren, die ze 25 dagen bebroed. De kuikens verlaten spoedig het nest en gaan direct op zoek naar voedsel.

Ook deze jonge diertjes stellen geen bijzondere eisen aan voedsel of warmte en zijn vrij gemakkelijk groot te brengen een goed opfokvoer, gehakte brandneteltoppen of duizendblad. Aangevuld met meelwormen, mierenieren enz.

De volwassen vogels eten in gevangenschap graag haver, gierst, tarwe en al of niet gebroken mais; ook veel groenvoer.

Men kan de eieren natuurlijk ook in de broedmachine leggen. De luchtvochtigheid moet dan wel op 65-70% gehouden worden.

Een fazantenverblijf moet altijd erg ruim zijn, daar anders het mooie verenpak en vooral de lange staart spoedig beschadigd wordt.

Daarbij moet het verblijf ook flink beplant zijn, zodat de vogels zich naar wens kunnen terugtrekken.

De zitstokken moeten minstens op twee meter hoogte worden aangebracht en zo mogelijk moet er ook een stukje van de voliëre afgedekt worden. Zodat ze niet voortdurend in weer en wind behoeven te zitten. Met hun lengte van 1.20 m zijn het prachtige en gemakkelijke vogels, die de liefhebber menig genoeglijk uurtje kunnen bezorgen.

Helaas heeft niet iedereen de gelegenheid fazanten te kunnen huisvesten. Diegenen echter die wel over voldoende ruimte kunnen beschikken, kunnen ook met deze vogels hun hobby ten volle beleven.

P. J. de Penning.

over bloemen en planten

Kleur in de vensterbank

Ook al beginnen buiten de herfstkleuren te verschijnen, in de vensterbank behoeft dat niet het geval te zijn: er zijn een heleboel planten die zeer vrolijke bloeiers zijn. De bekende winterbloeiende **Begonia** is daarvan een heel goed voorbeeld. Behalve de oranje-kleurige kleur zijn ze er ook met zalmkleurige en gele bloemen en bijzonder fraai is een oranje Begonia met groen-bruin blad.

Een goede doorbloeiende plant is ook de **Streptocarpus**: de blauwe kleur komt niet bij zoveel planten voor. Ook de **kamerazalea** en **cyklaam** zijn weer volop te koop: zet ze zo koel mogelijk en zorg ervoor dat ze geen zon krijgen (wel veel licht). Lauw water geven. Azalea's wekelijks dopen (in een emmer water laten zakken) en cyclaam gieten op de pot, maar niet op de knol.

Tuinieren: vooruit denken

Voorjaarsbloeiende **bolgewassen** (narcissen, tulpen e.a.) moeten zo langzamerhand worden gekocht of besteld. Vanaf oktober kunnen ze al worden geplant, narcissen af vanaf september. Hoe vroeger de bollen bloeien, hoe eerder ze de grond in moeten. Vrijwel alle bolgewassen zijn prima winterhard en behoeven geen bedekking gedurende de winter. Een laagje turfmoel aanbrennen is echter wél handig omdat dit aangeeft waar de bollen zijn geplant. Bestelt u „bijzondere" bollen, zorg dan dat er een steeketiket bij komt met de naam en bloeidatum erop. Zó leert u de planten goed kennen.

Snijbloemen

In oktober zijn er veel prachtig snijbloemen: probeer eens de oranjeroede **Nerine sarniensis „Corusc Major"** of de roze Nerine. Vraag ook eens naar **Heliconia**, die wijkt op de paradijsvogelbloem maar kleiner is (even sterk) en naukangeroepootjes (*Anigozanthos*).

Er is op het moment voldoende bes- en bladmateriaal, dat geschikt is om bij deze bloemen te gebruiken. In een nauwhalzige vaas kunnen ze gemakkelijk worden geschikt.

Dat geldt eveneens voor de elegante takjes van **Euphorbia fulgens**. Zij zijn er in oranje, vermiljoenrode en witte (crème) kleuren. Omdat een melksapgewas is moet de steel voor het afsnijden even in heet water worden gedoopt. Daarvoor stolt het en heeft de plant minder sapverlies bij het aansnijden.

Julia Maasman.

Bureau Voorlichting Bloemen & Planten.

Onkruiden

wilde cichorei

Cichorium Intybris)

en plant met een lange historie, deze cichorei. De Romeinen verouwden het in hun tijd reeds als beddel. In de jongere geschiedenis werd ze in ons land ook lange

tijd verbouwd. Bekend waren vooral in het zuid-westen van het land de cichoreifabrieken. De wortels werden daar gedroogd en tot koffiesurrogaat vormalen.

Geruime tijd bestond er minder belangstelling voor de cichorei. De laatste tijd is in enkele delen van ons land de verbouw echter weer begonnen.

In Nederland treft men de plant vrij algemeen aan op een langs dijken, wegbermen en vuilstortplaatsen.

De naam, *Cichorium* is Latijns voor andijvie, waar ook veel overeenkomst mee is.

Intybus betekent witlof.

De ons zo bekende witlof is dus niets anders dan de vroegere cichorei. Toen gebruikte men er de wortels van, terwijl nu het blad meer in trek is.

Van deze planten kunnen we zowel het blad als de wortel aan de vogels verstrekken. Het vormt een goede afwisseling op het dagelijks (groen) menu.

En... verandering van spijs doet eten, zegt een spreekwoord en dat is ook voor de vogels van toepassing.

P. J. de Penning.

practische wenken 2

g. J. P. Holsheimer

ij veren onderscheiden we **structurkleuren** en **pigmentkleuren**. Pigmentkleuren zijn te verdelen in meninen en carotenoïden. Carotenoïden zijn weer onder te verdelen carotenen en xanthophylen.

arotenoïden hebben kleuren die teenlopen van citroengeel tot toatenrood. Ze worden uitsluitend planten gevormd en komen bij e vogels voor welke ze via de yeding hebben opgenomen.

e kleur van het veerkleed ligt getisch vast; de intensiteit van de eur wordt bepaald door de mate aarin het pigment wordt omgezet oxydeert.

unstmatig vervaardigde pigmenten, als canthaxanthine en luteïne, abben een slechte naam bij die ensen welke er bij de vogels niet at gewenste resultaat mee hebben reikt.

Het afwegen van b.v. **canthaxanthine** moet met een geschikte balans gebeuren omdat het om tienden van grammen pigmentstof per kg totaal voer gaat.

In wezen maakt het niets uit of men een roodfactorige kanarie de voor de veerkleur benodigde carotenoïden verstrekt in de vorm van **natuurlijke pigmenten** of in de vorm van kunstmatig vervaardigde (**synthetische**) pigmenten.

Beide manieren van **pigmentversterking** hebben fervente voor- en tegenstanders. We kunnen stellen dat beide kampen onvoldoende kennis hebben omtrent het voorkomen en de werkzaamheid van pigmenten omdat ze anders niet zo'n zwart/wit houding zouden aannemen.

De nieuwste en meest praktische methode voor het bepalen van het **geslacht** van uiterlijk niet van elkaar te onderscheiden vogels (mono-

morph) is het bepalen van de verhouding tussen mannelijke en vrouwelijke geslachtshormonen (testeron en oestrogeen) in de ontlasting.

San Diego Zoo (USA) heeft op deze wijze meer dan 60 verschillende soorten vogels succesvol **gesekst**. Het meten van de afstand tussen de **legbeentjes** is een onbetrouwbare methode om te kunnen vaststellen of we met een man of pop te maken hebben.

Bij de struivogels, eenden en kippen vinden we aan de binnenzijde van de cloaca nog een rudimentair **copulatie orgaan** (penis). Eendagskuijken worden op dit orgaan gesekst.

Bij o.a. kalkoenen komt **maagdelijke voortplanting** (parthenogenese) voor. In een onbevruucht broedei komt de embryonale ontwikkeling op gang wat tot een levensvatbaar kuisken leidt.

Ervaringskrabbels

Logmaals de intensieffactor door: J. Foederer

og even doorgaan over de intensieffactor. Ik geloof, na vele jaren hebben gekweekt, dat deze factor veel méér samengestelde factoren bestaat. Het is wel erg moeilijk om er achter te komen welke sommige auteurs schrijven: „Hoe korter de bevedering, hoe minder schimmel” als zou dus alleen de bevedering lengte de intensieffactor bepalen. Dat zou dan toch inderdaad dat er geen behoorlijk lang bevederde intensieve vogels zijn. Maar daarentegen ook geen matig intensieven die kort bevederd zijn. Het is dus er echter legio dus deze theorie gaat niet helemaal op dacht. En wat verder de kleurnuance betreft, die heeft er ook al niet veel mee te maken, want een kort bevederde intensieve kan evengoed matig oranje-rood als rood zijn. Ik heb in het allemaal niet zo gemakkelijk doorgronden. Wel geloof ik dat de intensieffactor de veren langzamer laat groeien en bij overmatige samenkomst zelfs belemmert te verschijnen. Dat ervaren we jammer genoeg maar al te dikwijls bij pangen intensief maal half intensief. Het zijn vogels van welke de veersas op het rugdek een douwlaagje

laten zien. Heeft dit douwlaagje wel met schimmel te maken? Ik weet het niet. Het is juist deze paring die ons zo veel geadviseerd wordt om zogenaamd meerdere en betere intensieve vogels te kweken. Meerdere vogels klopt wel maar die meerdere zijn dan meestal ongeschikt voor een tentoonstelling. Bovendien willen er dan ook nogal eens armetierige intensieve uitkomen waarvan hun veergroei te sterk wordt geremd.

Nu hebben we geleerd dat een intensieve één factor nummer 1 intensief en één factor nummer 2 schimmel bezit. De matig intensieve bezit één factor nummer 3 intensief en één factor nummer 4 schimmel. De factor nummer 3 zou nu zo mooi in het midden liggen, fussen intensief en schimmel, dat die niet meer storend zou werken of lethaal zou zijn bij samenkomst met factor nr. 1.

Wie verstaat nu exact de kunst om dat juist te bepalen. Ik heb toch ervaren dat de factor nummer 3 meer schimmel moet vertonen dan matig anders blijf je nergens. Factor nummer 3 kan mogelijk wel de bevedering iets korter maken, maar daar staat of valt geen betere in-

tensieve mee dacht ik. We kunnen dan eigenlijk toch beter een tamelijk kort bevederde schimmel inlassen, daar we dan altijd de lethaalfactor ontlopen.

En hoe staat het met de beide gemaskeerde schimmelfactoren van de intensieffactor nummer 2 en 4. Staan deze schimmelfactoren voor grove of ongelijke of gelijkmatige schimmelvogels? Je ziet ze niet dus zijn ze niet te beoordelen. Als een van beide een slechte schimmel zou zijn, zie je tenminste wat je er instopt. En wat de kleurnuance betreft, een schimmelvogel laat ook zijn kleurdiepte goed zien vooral op de stuit en hij kan net zo veel kleur in zich hebben als een matig intensieve. Dus wat voor zin heeft deze gevaarlijke paring, ik weet het niet. Al met al nog veel geheimen. Er zijn nog veel onbekende factoren die in samenspel de intensieffactor beïnvloeden. Maar wie ben ik om hierover te kunnen oordelen. We hebben in onze bond bijzonder goede deskundigen op dit gebied. Misschien mogen we over deze materie eens iets van ze horen. Er zijn toch in de loop van de jaren meer zaken achterhaald die in werken van Welling, Rutgers en Veerkamp werden geschreven. Dit doet overigens niets af aan de waarde van deze standaardwerken. Hopenlijk word ik nog eens uit mijn foute droom geholpen.

NOTEER NU AL IN UW AGENDA:

26 januari t/m 4 februari 1979
27e C.O.M.-WERELDTENTONSTELLING
IN HET TURFSCHIP TE BREDA.

DUIZENDEN VOGELS IN HONDERDEN SOORTEN.
EEN UNIEK EVENEMENT DAT U NIET MAG MISSEN.

Dagelijks geopend van 10.00 tot 22.00 uur,
m.u.v. 27 januari en 4 februari
wanneer wij sluiten om resp. 18.00 en 17.00 uur.

TOEGANGSPRIJZEN: Volwassenen f. 5,00,
Kinderen tot 12 jaar en bejaarden f. 2,50.
Passe partout f. 20,00.

CéDé

eivoeders

uw vraag | ons antwoord

Vraag:

Hierbij neem ik de vrijheid om u een paar vragen te stellen over de zgn. Vuurvleugelparkiet (?). Kort geleden kreeg ik de beschikking over een span dergelijke vogels. Aangezien ik vrijwel niets van deze vogel weet (volgens de winkel was het import) wil ik u vragen wat de beste voeding is, kan ik er mee kweken en hoe. Is er soms een

boekwerk waarin deze vogels beschreven staan? Kortom, deze vogels wil ik gewoon het beste geven wat ik kan: ik heb ruimte genoeg dus daar ligt het niet aan. De vogels zijn volgens mij goed gezond, de eetlust is uitstekend (zaad voor grote parkieten) krachtvoer elke dag fruit (een beetje) Troggiert, groenvoer 1 x in de week gevitami-

neerd water etc. De vogels zien er glanzend uit, goed doorruid.

Ik hoop dat ik bij u aan het goede adres ben om iets meer te weten te komen over deze prachtige groene met oranje ondervleugelige vogels. S. R. v. G. te L.

Antwoord:

In antwoord op uw schrijven bericht ik u dat de Vuurvleugelparkiet behoort tot het geslacht „Brotogeris”. De wetenschappelijke naam voor deze uit Zuid-Amerika (Ecuador-Peru) stammende vogel luidt „Brotogeris pyrrhopterus”. Tot dit geslacht behoort o.a. ook de meer bekend Kanarievleugel en Witvleugelparkiet. De Nederlandse benaming „Vuurvleugelparkiet” vind ik persoonlijk nu niet bepaald ideaal gekozen, omdat de betreffende vogel slecht oranjeleurig aan de onderzijde van de vleugel is.

In de natuur leven zij van fruit en allerlei zaden. In boomgaarder vooral op bananenplantages, richten zij vaak grote schade aan. U een en ander kunt u opmaken dat deze vogels ook regelmatig een gevarieerd fruitmenu (kleine porties verstrekt moet worden. Als hoofdvoedsel geldt een gemengd zaadmenu bestaande uit gierst, witzaad, millet, haver, zonnebloempitten en een weinig hennep. Verder groer voer in de vorm van muur etc. Se pia, grit en vogelmineralen (verpakt in de handel verkrijgbaar) mag ook niet vergeten worden.

In het land van herkomst broede zij in de hollen van termietennesten. Sinds 1900 worden in Europa : gunstige broedresultaten bereikt in zelf gemaakte nestkasten en in de bekende berkenbroedblokken, te grootte van die welke bestemd zijn voor de Valkparkieten, Roodrugparkieten etc.

Het verdient aanbeveling in het veld te blijven twee of meer broedblokken op verschillende plaatsen te hangen. Zij kunnen dan zelf een keuze maken op welke plaats zij hun liefste broeden en dat bevoorde

evens de broedneigingen. Zij moeten in de gelegenheid zijn uitbundig te kunnen baden en teneinde in een optimale broedconditie te geraken c.q. te blijven moeten zij de beschikking hebben over een uitslagruimte van minimaal 3 meter engte.

Ferwille van de noodzakelijke rust mogen bij de Vuurvleugels geen andere vogels geplaatst worden. Bedenk dat u meer plezier kunt beleven aan een afzonderlijk gehouden tuppel vogels dan aan meerdere vogels waarbij de rust telkenmale verstoord wordt door onderlinge gerechten. In voorkomend geval komt Jan van Broeden ook niets terecht. Het verkrijgen van o.m. jonge Vuurvleugelparkieten is in de toekomst wel noodzakelijk, omdat alle export uit de Zuid-Amerikaanse landen het volgende jaar wettelijk is verboden. Jw Vuurvleugels gaan dus een kostbaar bezit vormen. Wanhoop niet te snel aan de broedcapaciteiten van Jw vogels want het kan wel enkele jaren duren voordat het zo ver is. Per nest worden doorgaans 5 eieren gelegd. De broedduur bedraagt ongeveer 4 weken en ongeveer 5 weken na de geboorte verlaten de jongen het nest.

Als er jongen zijn is oud gewoekt ruimbreed, opfokvoer en voorgedield zaak een prima voedsel. Het beste kunt u de oudervogels nu reeds aan voorgekiemd zaad gaan wennen.

Aan de hand van de door u verstrekte gegevens omtrent uw voedselvoorziening kan ik opmaken dat de vogels hierop prima gedijen. Nu nog de door mij genoemde aanvullende bestanddelen verstrekken en er kan in feite al niet veel meer gebeuren.

De Vuurvleugelparkiet staat zeer summier omschreven in deel 2 van de Encyclopedie voor de Vogelliefhebber en iets meer uitgebreid in het Engelstalige standaardwerk „Parrots of the World” van Joseph, M. Forshaw. Andere gespecialiseerde literatuur hieromtrent is mij niet bekend. In dit schrijven vindt u echter een samenvatting (— en nog meer) van beide boekwerken.

Vraag:

Daar ik sinds kort zwartmasker-zebravinken heb en daarmee kweek heb ik enige vragen waarop ik geen antwoord weet.

In verband met de aan- en verkoop wilde ik graag weten wanneer de

zebravinken geheel op kleur zijn zodat ik het verschil tussen de mannen en de poppen weet en als dat mogelijk is hoe ik ze kan onderscheiden voordat ze op kleur komen.

Ook wilde ik naar aanleiding van 2 artikelen in Onze Vogels okt.nr. '75 en jan.nr. 76 weten over de verschillen in type van jonge zwartmasker-zebravinken met name type nr. 2 de „tweekleurogen”. Komt dit type zowel bij de mannen als bij de poppen voor en is dit verschijnsej van twee kleur ogen blijvend of verdwijnt dit op den duur weer en worden de ogen weer normaal zwart; ook de verschijning roodoog is dit blijvend.

Kunt u mij ook de resultaten geven van de paringen tussen tweekleur man-zwartoog pop, zwartoog man-tweekleuroog pop, tweekleuroog man-tweekleuroog pop. Rodoog man-tweekleuroog pop, alleen de paring tussen tweekleuroog man-roodoog pop wordt maar beschreven in het jan.nr. van Onze Vogels door de heer P. M. Paas. Gaarne wilde ik ook van u weten welke jonge vogels komende uit deze paringen ik het beste als kweekvogels kan houden en welke niet.

Ook wilde ik weten of er kans op inteelt bestaat als ik alleen met mijn eigen jongen blijf kweken, dit in verband met het verbeteren van de kweekresultaten daar van mijn eigen kweekvogels wel de afstamming en goede eigenschappen bekend zijn en van de nieuw aangekochte vogels meestal niets bekend is.

A. v. d. V. te H.

Antwoord:

Uw schrijven betreffende de zebravinken ontvangen. Uw zebravinken zijn zo ongeveer met drie à vier maanden op kleur, ze zullen dan ook al goed geselecteerd kunnen worden. Op een leeftijd van ong. 5 weken begint de snavel te verkleuren, bij de mannen komt dan ook reeds de borsttekening door. Bij goed opletten kunt u op deze jeugdige leeftijd ook bij de mannen de flanktekening reeds zien verschijnen.

Omtrent de uitkomsten onderling van de paringen van zwartmasker-zebravinken met verschillende oogkleur, kan ik u helaas nog niets vertellen, er zijn hierover nog veel te weinig gegevens. Wel is het zo dat als we vogels met tweekleur-

of rode ogen gebruiken, dan zien we ze ook in de nakweek verschijnen. De tweekleurogen zijn ook op oudere leeftijd goed waar te nemen, de rode oogkleur is het beste te zien als de jongen nog in het nest liggen. Als we een oudere vogel met rode ogen tegen het licht houden, dan is het rode oog nog te zien, gewoon in de kooi valt het niet meer op.

Als beginnend kweker van zebravinken geloof is niet dat u zo erg naar deze oogkleur moet gaan kijken, u kunt het best gaan letten op een mooie roomkleur op de rug en vooral zo donker mogelijke tekening. Iedere aanwezige tekening moet zo donker mogelijk zijn. Natuurlijk moet het formaat ook goed zijn. Als u op roomkleur en donkere tekening selecteert, zult u merken dat er dan ook meestal al sprake is van rode ogen, dit omdat deze factoren toch wel gekoppeld zijn.

Wat kweken met uw eigen vogels aangaat, kunt u rustig lijnenteelt gaan toepassen, dus vrij nauw in familieverband gaan kweken. Wel erop bedacht zijn dat de te paren vogels zeer goede eigenschappen moeten hebben. Als voorbeeld: Geen twee vogels aan elkaar paren met allebei een zwakke oogstreep. Er kan zo af en toe een „vers” bloed vogel aangekocht worden, dan echter wel van een kweker waarvan u weet dat de hele stam vogels goed is. Naar mijn mening zijn er nog veel te veel vogelkwekers die vaak maar lukraak hun kweekvogels kopen.

kalender 1979

Onze vraag!

Heeft u die fantastische
NBvV kalender 1979
al besteld?

Verkrijgbaar bij uw
afdeling of op het
bondsbureau
à f 5,— per stuk

exotische vogels als huisdieren?

JA OF NEE?

door Rob Stolk, dierenarts

VI. De Nederlandse vogelhandel. (Vervolg)

De vorige keer hebben we aan de hand van de advertenties en de „Vraag en Aanbod“-rubrieken van het blad „Onze Vogels“ kunnen zien hoeveel soorten er op zijn minst in Nederland verhandeld worden; ook zagen we tot welke groepen (ordes) deze soorten behoren en dat we reeds enkele globale conclusies konden trekken. In deze aflevering zullen we nader ingaan op de Nederlandse in-, uit- en doorvoer van vogels via de KLM op Schiphol, een onderzoek dat ik heb kunnen doen dankzij de bereidwillige medewerking van de KLM.

Aan de hand van het aantal vrachten vogels (in de luchtvaart noemt men dit „colli“, in het enkelvoud „collo“) dat in 1975 werd geregistreerd en het gemiddelde aantal vogels dat per collo wordt vervoerd, kon een vrij reële schatting worden gemaakt van het aantal vogels dat in dat jaar via Schiphol door de KLM werd in-, uit- en doorgevoerd. Ruwweg worden door de KLM de vogels in drie hoofdcategorieën geregistreerd, namelijk in „Vogels“, „Papegaaien“ en „Parkieten“. Vogels die door hun opvallende uiterlijk duidelijk herkenbaar tot een bepaalde groep gerekend konden worden, werden meestal als zodanig geregistreerd: bijv. struisvogels, roofvogels, eenden, flamingo's enz., maar deze laten we nu verder even buiten beschouwing.

Tabel 4: Geschatte vogels die via Schiphol-KLM in 1975 werden in-, uit- en doorgevoerd.

Categorie	Invoer	Uitvoer	Doorvoer	Totaal
„Vogels“	613.000	1.300.000	450.000	2.363.000
„Papegaaien“	10.800	800	8.600	20.200
„Parkieten“	32.500	3.300	2.700	38.500
Tootal:	656.300	1.304.100	461.300	2.421.700

„Vogels“

Uit tabel 4 blijkt dat het aantal in- en doorgevoerde „Vogels“ ontstellend groot is (samen meer dan 1 miljoen in één jaar!). Verondersteld mag worden dat dan ook elk jaar wel zulke aantallen worden aangevoerd, of dat in ieder geval dezelfde ordes van grootte bereikt zullen worden. Hoewel uit de KLM-gegevens niet valt op te maken om welke soorten het gaat, valt uit deze gegevens wel te concluderen dat dit voor het overgrote merendeel soorten moeten zijn uit de groep (orde) der Zangvogels (Passeriformes); dit komt dan overeen met een soortgelijk onderzoek dat in Engeland is gedaan voor het Londense vliegveld Heathrow (1).

De belangrijkste niet-Europese herkomstcontinenten van de in dat jaar in Nederland aangevoerde „Vogels“ waren Zuid- en Midden Amerika, Afrika en Azië (respectievelijk ongeveer 25, 20 en 20%). Het belang-

rijkste herkomstland was Mexico dat maar liefst 18% verzorgde van de totale Nederlandse aanvoer van „Vogels“; daarna volgen — zij het in vele mindere mate Senegal (9,7%), Thailand (4%) en Maleisië (3,5%).

De overige ongeveer 35% was afkomstig van andere Europese landen; volgens functionarissen bij de KLM zijn een groot aantal van deze „Vogels“ echter niet oorspronkelijk van deze landen afkomstig; de meeste vogels zouden namelijk weer via deze landen afkomstig zijn van niet-Europese landen. Dit wordt o.a. bevestigd doordat in het eerder vermelde Engelse onderzoek is vastgesteld dat 9,8% van de doorvoer via Heathrow bestemd was voor Nederland. Dit is een belangrijke constatering, omdat daarvoor zeer aannemelijk wordt dat óók de via andere Europese landen aangevoerde „Vogels“ waarschijnlijk voor een groot deel wildvangereplanden zijn.

Dat uit Australië en Noord-Amerika (Verenigde Staten en Canada) in verhouding zeer weinig wordt aangevoerd behoeft natuurlijk geen verwondering, aangezien deze landen zeer stringente exportverboden kennen ten aanzien van hun gehele fauna.

Wat bij de exportcijfers van „Vogels“ vanuit Nederland natuurlijk

rekt opvalt is dat deze groter zijn in de in- en doorvoer bij elkaar, nu moet ik allereerst zeggen dat deze cijfers vrijwel zeker wat geflatteerd zijn: in de eerste plaats is het aantal „Vogels” dat per vracht (colli) wordt uitgevoerd waarschijnlijk eener dan het aantal dat per colli wordt uitgevoerd (eigen waarschuwing) en in de tweede plaats moeten we rekening houden met het feit dat een deel van deze export „Vogels” betreft die eerder als wild-exemplaren zijn ingevoerd „Vogels” dus die eerst door een oothandelaar zijn ingevoerd, daartoe een tijd lang in voorraad zijn gehouden, totdat er zich een — in het geval buitenlandse — afnemer is aangemeld. Desondanks blijft het feit dat de export van „Vogels” vrijwel zeker tenminste even groot als de totale in- en doorvoer daarvan. Dat de wegen die vogels moeten afleggen eer ze hun eindbestemming bereiken hebben zeer eend kunnen verlopen, blijkt uit de verklaringen van de KLM-employeés van het Dierenhotel-Schiphol: het komt voor dat bijvoorbeeld vogels uit Zuid-Amerika hier in Nederland worden ingevoerd, en dat daarna weer uit Nederland worden uitgevoerd naar bijvoorbeeld Brazilië. Ook in mijn dierenartsen-aktijk heb ik meegemaakt dat eerder ingevoerde vogels later weer uitgevoerd werden.

tabel 5: Herkomstlanden van de in 1975 via Schiphol-KLM aangevoerde „Vogels”.

FRIKA	
Benegal	9.69 %
Berberia	2.10 %
Ethiopië	1.83 %
Kenya	1.26 %
Nieuw Afrika	1.14 %
Tanzania	0.88 %
Zambia	0.53 %
Zambia	0.53 %
Zimbabwe	0.50 %
Zimbabwe	0.50 %
Uganda	0.30 %
Zambia	0.23 %
Mozambique	0.15 %
Zambia	0.08 %
Zambia	0.04 %
Madagascar	0.04 %
	<hr/>
	19.8 %

ZUID- EN MIDDEN AMERIKA

Mexico	17.77 %
Guatemala	2.63 %
Midden Amerika	
Panama	0.19 %
Nicaragua	0.04 %
Argentinië	1.68 %
Ecuador	1.22 %
Carucao	0.72 %
Brazilië	0.38 %
Zuid Amerika	
Peru	0.23 %
Suriname	0.19 %
Paraguay	0.11 %
Bolivia	0.08 %
	<hr/>
	25.24 %

AZIË

Thailand	4.00 %
Maleisië	3.58 %
India	2.25 %
Hongkong	2.17 %
Taiwan	2.13 %
Indonesië	1.83 %
Pakistan	1.75 %
Philippijnen	0.61 %
Japan	0.30 %
	<hr/>
	18.6 %

NOORD AMERIKA

Verenigde Staten	0.34 %
AUSTRALIË	0.30 %

EUROPA

West Europa	31.22 %
Midden Europa	2.52 %
Zuid Europa	0.95 %
(Skandinavië, Denem., USSR, enz.)	
Noord Europa	0.50 %
Oost Europa	0.38 %
	<hr/>
	35.6 %

Wat de enthousiaste vogelliefhebber-kweker vast en zeker plezier zal doen is om te weten dat het merendeel van de uitvoer uit Nederland in dit zelfde land gekweekte „Vogels” betreffen. Zelf heb ik op Schiphol de uitvoer van Japanse meeuwtjes en kanaries kunnen constateren. Op het Londense vliegveld Heathrow werden in de periode 1970-1974 bovendien tienduizenden in Nederland en België gekweekte Australische Prachtvinken aangevoerd, hetgeen een duidelijk bewijs is voor de enorme kweek van deze soorten. Dat de kweek van vogels aanzienlijk is moge ook blijken uit het feit dat momenteel door de N.B.v.V., zo'n ander half miljoen ringen worden verstrekt voor de jaarlijkse aanwas van jongbroed.

Nu verschaft deze omvangrijke kweek nog geen reden om de import van wildvangvogels zonder meer te rechtvaardigen: de soorten die worden gekweekt en uitgevoerd zijn namelijk niet dezelfde die als wildvang worden ingevoerd (dit zal later blijken).

„Papegaaien”

Hieronder worden door de KLM doorgaans ook Lori's en Kakatoes gerekend. Als we ons herinneren dat in Nederland zo'n 35.000-40.000 papegaaien gehouden worden (hoofdstuk II) zal ons opvallen dat naar verhouding de invoer van papegaaien (ruim 10.000 in één jaar!) erg groot is. Dit kan twee dingen betekenen: er gaan veel papegaaien in gevangenschap dood en/of het aantal huisgezinnen dat papegaaien houdt neemt nog steeds sterk toe. Gezien mijn eigen ervaringen (als

dierenarts word je heel regelmatig met papegaaien geconfronteerd) lijkt mij het laatste zonder meer het geval te zijn; over de sterfte zullen we het later hebben.

De meeste papegaaien zijn afkomstig uit Zuid- en Midden-Amerika (58 % van de totale aanvoer) en dit zijn — gezien de verspreiding van papegaaien — de Amazonepapegaaien en de ara's. Ongeveer 20 % van de aanvoer was afkomstig van Afrika, en dit zullen ongetwijfeld voornamelijk Grijs Roodstaartpapegaaien zijn, terwijl circa 7 % afkomstig was uit Aziatische landen (edel-papegaaien, kakatoes, lori's). De uit andere Europese landen aangevoerde papegaaien (12 %) zijn meestal weer afkomstig van niet-Europese landen (waarschijnlijk wildvang-exemplaren dus), en ditzelfde geldt voor de uit Nederland uitgevoerde papegaaien.

Tabel 6: Herkomstlanden van de in 1975 via Schiphol-KLM aangevoerde „Papegaaien”.

MIDDEN-AMERIKA

Mexico	14.19 %
Guatemala	10.28 %
Panama	5.5 %
Curacao	5.1 %

35.07 %

ZUID-AMERIKA

Argentinië	11.42 %
Suriname	4.4 %
Paraguay	3.75 %
Columbia	2.28 %
Bolivia	0.82 %
Ecuador	0.49 %

23.16 %

EUROPA

12.2 %

AFRIKA

Ghana	17.95 %
Togo	1.79 %
Nigeria	1.14 %
Kenia	0.16 %
Cameroun	0.16 %

21.19 %

AZIË

Maleisië	2.28 %
India	2.28 %
Hongkong	1.63 %
Thailand	0.33 %
Philippijnen	0.16 %
Indonesië	0.16 %

6.84 %

„Parkieten”

Het merendeel der aangevoerde parkieten is afkomstig uit Afrika (50 %, tabel 7); het gaat hierbij voornamelijk om Agapornis-soorten (worden door de KLM geregistreerd als „Parkieten”), maar voor een deel ook om bijvoorbeeld Bonte Boertjes (zoals we later zullen zien staan deze nogal in de belangstelling). Uit Azië (15 % van de totale „parkieten”-aanvoer) zijn vooral Pruimekop- en Halsbandparkieten afkomstig en uit Zuid-Amerika (5 %) meerdere soorten. Wat de aanvoer uit Europese landen betreft: het is niet uit te maken of dit aldaar gekweekte soorten zijn of dat dit wildvangexemplaren zijn die via deze landen zijn doorgevoerd. Zoals we later zullen zien worden parkietensoorten in ontstellend grote aantallen gekweekt, waarvan de Valk- en de Grasparkiet het meest; van deze twee soorten heb ik op Schiphol ook export kunnen constateren.

Tabel 7: Herkomstlanden van in 1975 via Schiphol-KLM aangevoerde „Parkieten”.

AFRIKA

Kenia	29.48 %
Tanzania	16.99 %
Angola	1.92 %
Senegal	1.92 %
Madagascar	0.64 %
Ethiopië	0.32 %

51.27 %

AZIË

India	14.10 %
Hongkong	1.92 %
Japan	0.96 %
Maleisië	0.32 %

17.30 %

ZUID-AMERIKA

Argentinië	3.53 %
Brazilië	1.28 %

4.81 %

AUSTRALIË

0.6 %

EUROPA

26.0 %

Tot zover iets over de Nederlandse handel. De volgende aflevering zal gewijd zijn aan de Internationale Vogelhandel.

Literatuur:

- Inskipp, T. P. All heaven in rage; a study into the importation of birds into the United Kingdom. Royal Society for the Protection of Birds.

Overige gegevens:

- Smit, C. P. J., R. J. Sterk, H. Walvoort, Exotische dieren: huurdieren, ja of nee?, een oriëntatie. Utrecht: Faculteit Diergeneeskunde, 1977.

